

FRAN KRSTO FRANKOPAN

GARTLIC ZA ČAS KRATIT

Gartlic za čas kratiti

v kojem cvitja vsakojačkih popivak nahode se. Ako bude komu drago va njem prošetat ter cvit sebi povoljan najde, slob[o]dno naj utergne, al s korenom ne istergne.

Ako bi c[v]iti magajnasti bili ter dostojno ne izac[v]ali, nimaj zamirit, ar moja meštija ni vertlarija.

K tomu za sadit cvitja triba je vrime povojlno, serce zadovoljno. Ovi pako gartlic je zasaden

v oblačnih dnevih, v urah nesričnih,
sercem turobnim, mislih nepriličnih.
Zato ki Apola dično nasliduje,
naj z mudrostjom svojom mene ispričuje;
pače drago prosim,
kaj najde neugodno, da zbriše,
kaj štima potribno, pri[pi]še.
Želim sriča da ti rabi,
al z mene se ne spozabi,

tvoj sluga, prijatejl

DITELINA.

Dragi prijatejl, poklon i pozdravljenje

Prosim, naj se čudit da priprosta Ditelina od tako plemenita cvita lipote i ljubavi spominak činiti podstupujem. Znam dobro, kak god ni dopušćeno (zbog orla slavna) z naturalskim okom svitlost velikoga planete čversto razmišljati, tako i meni z mlahavim mojim percom diku i dostojnost prezmožna Kupida ne b' slobodno pisati. Vimdar buduč vridnim i nevridnim dano hasan i kripost sunčenu uživat, naj i meni prez zamire bude od lipote i ljubavi konči spominat.

Ako u versih Apola mudrost i meštiju ne najdeš, neg listor občinske riči, ne hudaj zato, ar pelda Ikaruša je me oplašila, koji, hotivši previsoko litat, moral je iz višine u morsku glubinu nevojlnu pondriti. Zato volih na sridnjem putu ostat, da znam kaj govorim i drugi razumit me more.

Ni vertla gospockoga, s tim lipše nakinčena, v kojim ne bi rasla haluga i trava vsakojaka. Tako i va 'vom gartlicu nahodit je med cvitjem hudobne i koristne trave: zato opominam, ruka plemenita, naj prez rukavice po cvit posigati, ar se lahko na koprivu moreš namirit; drugač jada al čemera, ki bi zdravju škodil, ni bojati, samo kad opeče, da kožica malo začerlenjiva. Al za to ne maraj, hočeš konči znati za travu povidat.

Vim bol ka od želje dojde
prez rizika lahko projde!

Zbogom.

[1]
**CEFIRUŠ KAK FLORI ZRUČA PROTULITJE,
FLORA DITELINI ZAUFUJE CVITJE**

Boreaš nemilni uzimlje proščenje;
godine ter snigi, vitri jadoviti
hudobnosti svojoj čine zaveršenje,
moraju prik volje svitu ugoditi.
Cefiruš nasladni gospodar postaje,
z ljubeznostjom svojom, oh, kuliku radost
nevojlnom stvorenju najednuč pridaje,
vsu turobnost pervu preminjuje v dragost.
Jur slavičak dragi milo se glasuje,
ninfe i pastiri diple razigruju,
jelen po dubravi veselo pasuje,
polja, loze, zdenci znovinom zgizduju.
Al verh vsega Flora, nad cvitjem božica,
kak je vertle svoje dično nakinčila:
okol naokolo rumeni rožica,
tulipe, narcize posred razredila!
Hijacint i naglic, v strankah postavljeni,
lilije, jalzamin za vadlju cvatuju;
dragoljub, zvončaci, gusto zasađeni,
violice vsake venac izveršuju.
Va ta gartlic Flora ljubleno poziva
vsako drago serce načas prošetati,
Ditelina pako verno obečiva
troježljivu ljubav dostojno skazati.

[2]
OD SRIČE NESTALNOSTI

Pravo jesu priđi znali izmisliti,
da je sriča slipa htili nazvistiti,
ar ona ne gleda nit prava nit kriva,

još manje razštima vridna il nevriddna.
Vije se u kolu kot kača hudobna,
vred zna obradovat, učinit turobna;
sad jedna ispelja u mesto najviše,
sad druga postavi pod vsima najniže.
Oh, neverna sriča, nejednaka reda,
vnoga dobra daješ i prevzimleš vreda;
s tvojom se stalnostjom nigdor hvalit neče,
ar ufanje vsaka prehiniti hoče!
Nut kako iz ništar podigne človika,
od priprosta roda učini velika,
poda njemu razum, diku i gospocstvo,
zlata, srebra dosta, batrivo junačstvo.
Nazlobnike svoje oblada prez truda,
proštimanja vnoga zadobi povsuda;
nigdor mu se ne smi na lice kazati,
neprijazan svoju očito nazvati.
Kud godre oberne, vse mu se pridaje,
u harcu ter boju oružje podaje;
činenje njegovu povsud je hvaleno,
da sam ne zna kako to ime dobleno.
Ali kada štima verh vsih glas raztriti
i veliko dobro u stalnosti vžiti,
onda svoje kolo nesriča oberne,
velik nastor svita oni čas naverne.
Ku si pervo imal nezgovornu radost,
povekšanu daj[e] sada tebi žalost;
gspocstvo, junačstvo, diku i razumnost
najednuč potamni ta svicka čalarnost.
Gospoda prezmožna, ka ti v rodu bihu,
ruke, halju tvoju celovati htihu,
sad te ne spoznaju za vridna ljubiti,
a kamo dostojna za pravo služiti.
Prijatelje vnoge ke si znal spraviti
štimajuč si verne u potribi biti:
odvergli se jesu od ljubavi tvoje,
nit več ne promisle na prisege svoje.
Kim si dobra včini i hotil ljubiti,
s tobom obitahu živit i umriti:
nete se sad na te pravo ogledati
nit u vernoj službi pravično obstati.
Grade i dvorove ke si pervo ladal,
z opravom gospocskom konje bisne jahal,
sablje okovane dično g boku pasal
i viteštvo tvoje na mejdanu kazal:
vse ti je prevzela nesriča hudobna,
još i žitku tvomu postala nazlobna;
ništar ti ne osta neg čemer i žalost
ter nevolju moraš terpit za nasladnost.
Ovo ti, o svite, od sriče himbenost,

u kratkom vrimenu prečudna nestalnost:
ako danas imaš dobro i veselje,
jutra milo plačeš ime i poštenje.

Finis.

[3]

ZMOŽNOST SRIČE K SUNCU SPODOBLENA

Ki pravo razmisli nature zmožnosti,
tulikaj vrimena njegove čudnosti,
tomu ni potribno u dobru zgizditi
nit prišastnoj sriči zavsima zdvojiti;
ar i samo sunce u svojoj svitlosti
od oblakov mora podnašat tamnosti,
gda zmišani vitri u jedno shajaju,
po vedromu nebu nemilo zastaju.
Jedan drugom neče mesto valovati,
u naglosti svojoj ništar odpuščati,
neg razajti mora vsa lipa vedrina,
u oka magnutje postati škurina.
I to ni zadosta, neg moraš viditi
okol naokolo prestrašno germiti,
prez mire i broja odurno bliskanje,
nigda doletiti ogneno triskanje.
Vihri ne smajnkuju vse nevojlnu zvirje
ganut iz počinka i ptičeno gnizdje,
još i ljudem kvara buduje v letini,
ko ne more vujti tuči i godini.
Onda strah, nevolja bantuje vsakoga,
Bogu preporučat čini nemarnoga.
Al ni toga dugo, vrime razhajuje,
kolobar sunčeni bolje nazvistuje;
ar ni moči sunce tako potamniti
da b' svitlostjom svojom ne moglo svititi:
akoprem ku vuru zakrito prebiva,
zatim vekšu jakost neg prija dobiva.
Oh, kuliku radost, kuliko veselje
v sercu svojem čuti vse živo stvorenje
kad vitri razajdu, triskanje prestane,
a žarkimi traki vse svitlo postane.
Ravno tako morem srična prispodobit
koga jad i nazlob nigda zna obborit
da se mora podat u svojoj zmožnosti
i preterpit oblak hude čalarnosti.
Onda mu ne prudi Šamšonova jakost
niti Šalamona nezgovorna mudrost;
man je Alekšandra prezmožno gospocstvo

ili Darijuša veliko bogatstvo.
Navale tad vitri z jadnim govorenjem,
zatim germlavine s krivim svidočenjem,
bliskanje povsuda strašnim ogovorom,
triskavine guste s čemernim progonom.
Prijatelje vidit ni mu dopuščeno,
z rodbinom zastati zavsima skraćeno;
nigdir ne zna najti pravo smilovanje,
a kamo spoznati vridno proštimanje.
Kad jur štima nebog u zlu izdvojiti,
nastore, sramote ne moč preboliti,
al nut svitlost sunca, rekoh, dobre sriče,
ona stira tamnost, ova pak teškoče.
Oh, sriča ljublena, oh, stokrat blažena,
ti si človičanstvu na pomoč stvorena;
vsaki u nevolji tebi se utiče,
u veselju pako još bolje primiče.
Akoprem kot suncu nigda t' je merčati,
da s tim činiš svitlost neg jače sijati;
potom ne zgubivaš naturalsku vridnost,
pače tad dobivaš povekšanu kripost.
Nigda ti prepuščaš človika terpiti,
ali potom ne daš zavsima zdvojiti;
daš ga potlačiti, al ne daš zaterti,
kad štimaju mertva, digneš ga od smerti.
Vred znaš oprostiti nevojlno sužajnstvo,
batrivo suzderžat čemerno progonstvo;
što je kvara bilo, z duplom ga naplačaš,
proti hudobnosti prezmožno ojačaš.
Vsaku žalost vreda od serca protiraš,
jad, nazlob, čalarnost batrivo zatiraš;
diku i gospocstvo činiš vred spraviti,
glas, ime, poštenje još veče dobiti.
Al verh vsega štimam največe veselje
kad nesričan more spunit si želenje:
verhu zatočnikov oblast zadobiti,
suprotivne svoje pod noge spraviti.
Nut kako zna sriča to lipo speljati:
proštimanje tvoje čini vred valjati,
ku si pervo imal pri drugih nemilost,
povekšanu daje poglavničku milost;
ki su pervo bili največ suprotivni,
ti se sad skazuju nazopet ponizni;
ki su šetovali na tvoje skončanje,
sada potribuju milo smilovanje.
Ada, sriča draga, gdo te more zdičit,
po vridnosti tvojoj zadovoljno zvišit?
Zato ja henjujem, drugomu izručam,
u milošću tvoju sebe preporučam.

[4]

SRIČU VSAKI IŠČE

Nut poglejte kako sriču
človičanski ljudi išču:
ki z navukom med knjigami,
ki z oružjem med vojskami;
ki u dvoru prislužujuč,
z neistinom prilizujuč,
drugim na zlo potverduju,
što je krivo potribuju.
Ali sriča je bižeča,
malo kadi obstoječa,
vsi ju žele, nasliduju,
retki pako dostiguju.

[5]

ZORNICA NASLADNA

Škuri mraki ti prohode,
svitli tragi jur dohode
od Danice, bele zvizde,
koju zora nasliduje,
žarko sunce prebližuje,
dati radost i veselje.
Ali vila gdi prebiva,
v mehkom perju još počiva
telo svoje prec nasladno,
koga lipost i dostojnost
ima k suncu vsu spodobnost,
mertve stvari oživiti.
Pojdem milo zdihavati,
ljubi dragoj nazivati
dobro jutro, dobro zdravje.
Stani, stani, serce moje,
lipe oči otvor tvoje,
na me poglej milostivo
ki oddavna prez pomoči
nemiloma suze toči
moleč, proseč tvoj' milošču.
Z ufanjem se jesam hranil,
z poniznostjom vazdar rabil
vernu službu dat spoznati.
Primi, vila, prošnju moju,
ne skрати mi ljubav tvoju,
da zdvojeno ne poginem.

Z jednom ričjom moreš dati
da se sričan hoču zvati,
za te telo aldovati.
Na to j' milo progledala,
z dragim liščem nasmijala
sama sobom govoreči:
Je li ogajn prez plamena
ili serce iz kamena
u stvorenju telovnomu?
Kaplja kamen još prebije
kad z višine doli lije
svojim gustim opadanjem.
Ni li vsakom dopušćeno,
komu j' drugač odsujeno,
gdi se najde dobro vžiti?
Nato pojdoch približati,
sam u sebi razmišljati:
ki ne vaga, nima blaga.
Naturalsko je mišljenje,
človičansko je činjenje:
drago iskat tovaruštvo.

[6]

VZIMANJE DOBRE NOČI

Nut dneva svitlosti, kako vred prohaja,
nočna pako tamnost preberzo dohaja;
jur je sunce na zapadu,
jasan misec na izhodu,
zvizde svitaju.
Jur doba dohodi konak preminiti,
tovaruštvo drago morat ostaviti,
koga vridnost i dostojnost
zadovoljno zreči ni moč
niti zdičiti.
Ako sam ti preveč zabavi učinil,
z mojim govorenjem morebit zamiril,
prosim, vila, tvoju lipost
da ne primeš u nemilost
moje pregrihe.
Oh, na što je dobro neg mal čas terpeče,
il veselje koje v žalost premineče?
Al kada je tak stvoreno,
od zle sriče odsujeno
vsakom terpiti,
moram i ja žalost tu sada podjeti
ter od tebe, vila, proščenje vazeti.
Kak se teško duša dili

kad od tela smert ju sili
druga zgubiti,
onak mi postaje od tebe odhajaj,
lipa razgovora prik volje ostavljaj,
dok te, duša, zopet vidim,
ruke tvoje milo ljubim
verno dvoreči.

Vidim da ni moči dneva zaderžati
il škurinu nočnu duglje zapačati;
zato, vila, zbogom ostaj,
v Božjem miru ti počivaj
telo nasladno!

Bog ti daj vse dobro ovu noč sanjati
i prišastno jutro povojlno valjati,
ko bi tebe veselilo,
drage glase donosilo,
sercu radosti.

Zbogom, duša, zbogom, predrago veselje,
vsemu momu dobru jedino življenje,
listor z mene ne pozabi,
vernom slugi ne zabrani
tvoje milošče!

[7]

SRİČNO U LJUBAVI PRİGOĐENJE

Jošče mi zora ne zabili
niti sunašce ne presvitli,
vidih divojku gizdavu
cvitje beruči batrivu.

Nje černe oči svitaju,
kot sokol-ptici igraju;
lišca rumena bliščahu,
spodobno rožam cvat'jahu.

Serce začutih hrabreno
od nje lipote ranjeno,
ne mogoh dalje zmagati,
plamen goruči tajati.

Ja ju pozdravih ljubleno
ter se naklonih vmiljeno;
skupa se bismo zastali,
ruke na zdravju podali.

Pojdem potiho govoriti:
nimaj mi, vila, zamiriti
da te na miru sbantujem,
ljubav od serca očitujem.

Koje mi, prosim, ne zverži,
neg svomu sercu ti priveži;

ter mu ne skrati živiti,
z miloščom pravom hraniti.
Ovo ti viru zavdajem,
serce i telo aldujem,
pravično ču te služiti,
lipoti tvojoj dvoriti.
Listor naj druga ljubiti,
nit moj[u] službu odduriti;
serce himbeno ne hrani,
čistu mi ljubav ne zabrani.
Nato je milo zdahnula,
desnu mi ruku ponudila,
koju ponizno celovah,
serce si kruto obradovah.
Skupa pojdosmo šetati,
lozu zelenu pohajati,
polag studenca počivati,
draga spominka vživati.
Oh, gdo bi mogal spisati
kako je lipo bivati
v letnoj vručini pod hladom,
z ljubom predragom na samom.
Je li mi takva nasladnost,
koja premaže ljubeznost
gdi se dva serca zastanu,
dvi tela jedno postanu?
To se je tako zgodilo,
biti će i prija je bilo;
moje mi serce naj počiva
gdi se sad pjesam popiva.

[8]

TERPLENJE U LJUBAVI

Tužno moje serce tako je stvoreno,
od ljube nemile njemu odlučeno,
da užit ne more od meda slatkosti
gdi mu od pelina ne vmiša žuhkosti.
Što mu sada vrime ufanja donša,
to u malom hipu nazopet odnaša;
ne more počinka jedan čas imati,
tulikaj nemira mora vdil spoznati.
Kada smertjom štima vse zlo doveršiti,
kako fenikš ptica mora spet roditi!
S tim li hočeš, vila, sebe radovati
da kot metul k sviči moram šetovati?
Ako jednuč na me pogledaš ljubleno,
u oka magnutje postaje čemerno;

sada riči daješ pune ljubeznosti,
pravo ne zgovoriš, da su nemilosti.
Ada moram v sebi to zlo podnašati,
žuhkost i nasladnost ujedno kušati,
ter dosad ne morem pravo razibrati
je l' veselje večje ili žalost znati.
Ar dobra uživuč, strah me izkončuje,
a terpeč nevolju, ufanje hranjuje;
u plamenu sideč, bojim se zmer[z]nuti,
a pod ledom buduč, nemilo sgoriti.
Zato, vila draga, z Bogom te zaklinjam,
iz pravoga serca na pomoč zazivljam,
da se ti smiluješ mojemu terplenju
il odlučiš konac tužnomu življenju!

[9]

UFANJA KRIPOST

Dojdi, oh, dojdi, ufanje,
jedino moje zderžanje,
ti jesi prava nasladnost
koja premaže terplivost,
u tebi biva življenje,
vsakoga serca veselje!
Akoprem sriča neverna
nigda postane čemerna,
tugu, nevolju povekšati,
vsake radosti izkončati,
ti vindar jesi, ufanje,
serca mojega zderžanje!
Ako iz vile očiju
triski nemili shodiju,
s kimi zna ljuto raniti,
serce ljubleno mučiti:
ti vindar jesi, ufanje,
jedino moje zderžanje!
Ako ni moč zahvalnosti
spoznat od ljube milosti,
nego se tverda skazuje,
ob mojoj tugi raduje:
potom je vindar ufanje
serca mojega zderžanje!
Akoprem momu zazivanju,
prez broja suz prolivanju
bude tverda od kamena,
a nemilnija od plamena:
potom je vindar ufanje,
oh, moga serca zderžanje!

More me vila mraziti,
ja ju vim hoću ljubiti;
ak joj ni drago smiliti,
potom ja neću zdvojiti:
dokle god živim, ufanje
je moga serca zderžanje!
Dojdi, oh, dojdi, ufanje,
vsega stvorenja zderžanje,
serce ljubleno pohodi,
od njega več ne odhodi,
naj spozna tvoje milosti
i nezgovorne kriposti.

[10]

VERH LJUBE LIPOSTI RADOST

Oh, veselju momu ti uzrok jedini,
kako sercu tvomu drago more biti
da lipotu tvoju vsim nam očituje
sam bog od ljubavi, ovak izvišuje!
More li gdo reči da kinča dragoga
skratilo t' je nebo što god ma lipoga,
kada sama Venuš mora valovati
od tebe vsu diku, ljubeznost imati?
Oči tvoje k suncu štimam prispodobne,
ko vse stvari živi, okripi turobne;
milo tvoje lišce pravo j' protulitje,
v kojem lipost, dragost vsaka nahodit je.
A vustnice drage kako ču zdičiti?
Klariš i rubinti mogu se zakriti;
biser z alabaštrom malu ima belost,
proma tvojim zubi postaju neg tamnost.
Blažen komu j' serce od tebe ranjeno
il z močjom ljubavi slatko začareno,
more se ta sričan med ljudi deržati,
u vsem zadovoljan, sigur nazivati.
Hvalim onom dnevu gda sam se narodil
i za volju tvoju ljubleno obbolil;
prija hoću sebe moči odduriti
nego, draga duša, s tebe pozabiti.
Bar neg zna slobodno vse živo stvorenje
da s tobom, u tebi je moje življenje;
veselja ja nimam prez tvoje radosti
nit čutim nasladnost prez tvoje dragosti.
S tim ti bile ruke ponizno celujem,
dušu, telo, serce navike aldujem,
ništar nimam, vila, u mojoj zmožnosti
ko b' me veselilo kak tvoje milosti.

Ravno kako jesi v liposti kraljica,
med travom ovelom prelipa rožica:
hoču sluge tvoje nadajt u vernosti,
skradnju kaplju za te stočit u stalnosti!

[11]

ŽELNO SMILOVANJE OD LJUBE

Češ li, Kloriš, moč terpiti,
sercu svomu oddoliti,
ti jedina uzrok biti
tak zdvojenoj mojej smerti?
S čim ja bolje zdihavanjem
štimam tebe namoliti,
vnogim suznim prolivanjem
serce tvoje ukrotiti,
s tim ti večja je nasladnost
muke moje nabrajati,
osebujnu kažeš radost
rane moje ponavljati.
Ali, draga, što ti prudi
tak nemilo baratati:
ki te pravo čisto ljubi
za vsim srcem zamitati?
More l' biti kaj dražega
neg povojlno dragoj služiti,
a izmisliti kaj težega
neg ljubavi ne moč užiti?
Deh, smiluj se, poglej na me
z dragim okom milostivo,
ili z ričjom daj mi ufanje,
bit če serce vse batrivo.
Ako l' pako smilovanje
najt pri tebi ni ufati,
niti od serca zazivanje
pravi najam kad dostati,
bud mi konči dopuščeno
jednuč lišce celovati,
onda hoču rad veselo
dneve moje dokončati.

[12]

OKORNOST KUPIDA

Oh, Kupido, razbojnik neverni,
vsevdil večje postaješ čemerni,

rad bih pravo od tebe ziznati,
misal tvoju jur jednuč spoznati.
Što ti prudi takova himbenost
da si štimaš osebujnu radost
vsako serce nevojlno mučiti
ko ne more lipotu mraziti?
Zašto daješ, prelipo stvorenje,
ljubeznivim batrivo ufanje,
kad hamišno nečeš dopustiti
da b' se moglo u veselju vžiti?
Kuju ljubim, ta me odurava,
serca moga vernost ne spoznava;
još kada me zavsime izkončuje,
tugu moju s tim manje veruje.
Da bih mogal neg moje terplenje
s plačem zveršit i tužno življenje,
bih u suze preobernul plamen
da b' se moral umehčati kamen.
Al kada je tako narojeno,
nevernomu Kupidu sujeno,
da ne prudi ništar zdihavanje
nit je pri njem najti smilovanje,
zaman mi je milošću ufati,
tugam mojim konac zazivati.
Naj mu bude spunjeno hotenje,
služba moja ljubi na poštenje.

[13]

STALNOST SLUŽBE

Kako morski slapi pretverdu pečinu
z gustim udaranjem ne mogu vmehčati,
tako iz očiju suz mojih godinu
tvoja, Klorige, tverdnost niš ne da valjati.
Kak je serce tvoje čversto zamerzveno
i s čim veću k meni skazuješ himbenost,
tak je z ognjem moje gusto obteršeno,
s tim ja bolju hranim proma tebi vernost.
S čim ja batrivije gotov sam terpiti,
s tim manje pri tebi vidim smilovanje;
ako kada ufam milošću dobiti,
serditim pogledom činiš mi spoznanje.
Postani neg gluha momu zazivanju,
vnoge moje muke naj ti budu radost;
serce ne okreni milom zdihavanju,
još moje skončanje primi za nasladnost.
Ja podpunom želim tvoj se nazivati
dok kotriga bude živa u životu

i napokon smerti jednako bivati
sluga i prijatelj po vsem tom nazlobu.

[14]

EHA ODGOVOR

Sad ču eha opitati
je l' mi kada još ufati
bit povoljan dragoj ljubi,
dobit najam vernoj službi.
Ar s čim večje vilu prosim
ter iz prava serca molim
mojim tugam polahčanje,
vnogim suzam smilovanje,
na to ona odgovara
da i sada ne spoznava
takvu tugu i terplenje
nit rizično moj' življenje.
Ako hoču protužiti,
žalost moju zgovoriti,
koti kača biva jedna
ter me želi izkončana.
A ni moči pak z mučenjem
nit od serca s poželenjem
umehčati tverdokornost,
zadobiti nje ljubeznost.
Ada vidim izdvojeno,
meni tužnom odsujeno
prez milošče doživiti,
u plamenu izgoriti.
Al se eho oglašuje,
zaistinu nazvistuje:
misal tvoju ne razdruži,
bit če, muči, verno služi.
Veru imat češ z mučenjem,
najam dobit češ služenjem;
naj ti ne bu va tom dvojba,
prijetna je tiha mojlbja.

[15]

ZAZIVANJE PRIŠASTJA LJUBE

Oh, Fili predraga, jednuč me pohodi,
z manom ti prebivaj i več ne odhodi;
dojdi, duša, dobro moje,
zatvori me v persi svoje

da skup vživamo.
Stokrat jesam v sercu momu na te misleči,
ljubav tvoju i milošču milo preseči;
ar vse moje zdihavanje
ni neg tužno zazivanje
tvoga prišastja.
Kaj god more sama Venuš dati lipoga
al iznajt se u stvorenju čuda vridnoga,
vse ja štímam ničemurno,
ništar vridno ni dostojno
prom tebi, vila.
Ni na svitu, veruj mi je, te nasladnosti
nit mi serce imat more takve radosti
koju čutim tebe vidit,
drage tvoje riči užít,
ruku ljubiti.
Vse što imam dobra, blaga, rad ču zgubiti,
misal moju nigdar neču ja preminiti;
da ljubeznost draga tvoja
jedina je radost moja,
sercu veselje.
Dosad nisam još ni jednoj serce aldoval
niti službu vikovičnu kojoj valoval;
tebi samoj želim biti
veran sluga, vdil živiti
tvojoj lipoti.
Oh, kinč dragi, dojdi k meni, daj mi življenje,
z vridnim tvojim razgovorom skončaj terplenje;
dojdi, vila, moja kripost,
dojdi, duša, moja radost,
serce hraniti.
Ako li me obradovat z dragim prišastjem
nit obderžat živa hočeš z dobrim ufanjem,
bud mi konči dopuščeno
ter z miloščom privoljeno
za te umriti!

[16]
ŽALOSNO LUČENJE OD LJUBE

Oh, nesriča,
s tim li jesi dična
da kad daješ komu radost,
povekšivaš vreda žalost?
Komaj sam se obradoval,
z vilom dragom nasledoval,
koje vridnost,
dostojnost, ljubeznost

vsako serce začaruje,
milo k sebi privezuje.
Al što prudi ko veselje,
jedan mal čas neg terpeče,
kad žalostno,
zatim več turobno
moram riči doveršiti,
tovaruštvo ostaviti!
Da b' neg mogal protužiti,
tuge moje zgovoriti,
koje čutim
kad od tebe lučim,
bih zadobil smilovanje,
vernoj službi polahčanje.
Ar mi serce ne počiva
kad od tebe dalek biva,
neg cvileči,
plačuč i tužeči
čini pravo svidočanstvo
da j' dopalo u sužajnstvo.
Al kada je tak sujeno,
meni tužnom odlučeno
od nesriče,
prez vsake milošče
vsu nasladnost dokončati,
prez radosti odhajati,
zato, duša, z bogom ostaj,
v Božjem miru ti prebivaj,
samo prosim,
ponizno te molim,
da mi ljubav ne zabraniš,
verne službe ne spozabiš.
Naj mi bude privoljeno,
na odšastku dopuščeno,
oh, kušnuti,
od serca stisnuti
tvoje ruke dragu belost,
moga žitka tverdnu kripost.

[17]

VRIME PROHODI, PRILIKA VAZDAR NE DOHODI

Deh, vila predraga, jur jednuč razmisli,
vernoj mojoj službi, deh, najam privoli;
dalje ne odvlači, ar teško je znati
življenju našem kakov cil imati.
Sada sriča služi dokončat terplenje
i prilika dobra izpunit želenje;

potlam vrime ne znaš kako j' odlučeno,
skupa se zastati već kada sujeno.
Nisi, duša, mogla ti dosad kušati
kolika je žalost nutarnja spoznati,
kad ni već ufanja dobro zadobiti
koje koga more srična učiniti.
Ova tvoja lipost, s kojom se veseliš,
i draga dostojnost, s kojom se batriviš,
veruj mi je, neče navike terpiti,
ar spodobno cvitju hoče preminiti.
Ravno kako večer zoru dostiguje,
za lipim vrimenom godina budu je,
onako natura mora prohajati,
vsaku svoju diku prik volje skončati.
Zato, drago serce, imaj miloserdnost,
pervo neg poginem tebi projde lipost;
drage oči svoje na me ti oberni,
z ljublenim pogledom radost mi poverni.
Oni lipi klariš i rubint kinčeni
gdi beli biseri stoje zatvoreni,
deh, mojemu lišcu milo je priloži,
z dragim kuševanjem bogato obloži.
Dopusti mi persi tvoje celovati,
v lipom naručaju slatko počivati;
hočeš moju službu dostojnu spoznati,
a ja tvoju ljubav zahvalnu ozvati.

[18]

ZERCALO PRAVE LIPOTE

Moju ljubav gdo će znati,
vilu dragu će spoznati,
naj me tiho sad posluhne,
al od čuda ne zagluhne.
Nje dostojnost ču popivat,
nje lipotu pravo spisat,
koja bude vsima radost,
osebujna sercu dragost.
U peršoni je nizoka,
več od rifa ni visoka,
okol pasa tak tanučna
kot lagvica prec majučna.
Lipa, bela u životu,
tja ciganom da sramotu;
tako dična u glatkosti
kot ribazajm u oštrosti.
Polag toga vertoglava,
klukonosa i šmerklava,

z jednim okom križogleda,
z drugim bit če slipa vreda.
Je iz vusti prec vojnjava,
škerbozuba i kehlava,
v persih svojih vsa pikasta,
v zadnjem kraju pak puklasta.
Ruke ima ljubeznive,
kako kora su srablive,
a ramena prec ovele
ter na obih fontanele.
Vidi mi se i burlava,
a prez dvojbe je šantava,
drugač pako dobro znana
da j' perdliva i poscana.
Jedno malo je skvarena,
zato s flaštri obložena,
kad govori, vusta slini,
kad se smije, kot miš cvili.
Z milim gerlom kad popiva,
kot vuk tanko tad zavija,
v tancu pako kada šeče,
nogu vlači, z ritjom kreče.
Drugo ne znam da b' joj bilo
nit v lipoti kaj falilo.
Ako koji volju ima,
od mene se plašit nima:
rad ju hoću odpuščati
i prez novca valovati,
naj ju vžije, naj ju ljubi,
listor zdravje naj ne zgubi.

[19]

DRAGI SPOMINAK OD LJUBE

U vsem jesam, vila, po tvojoj milošči
tako zadovoljan i sričan na zemlji
da, akoprem kada ne štimam dobiti
bolje za života, zrok imam dvojiti.
Listor gdo promisli tvojih oči svitlost,
angelskoga lišca predragu rumenost,
gdi se kerv i mliko ljubleno mišaju,
farbom naturalskom tak dično zastaju,
neče moč zadosta sobom prečuditi,
verh stvorenja tvoga dostojno suditi,
neg, u nebo gledeč, milo zdihavati,
na pokonac koncu ovak valovati:
Da jesi Dijani spodobna v liposti,
manja od Minerve nisi u mudrosti;

niti je mogoče pravo razbrati
je l' lipota večja il razum spoznati.
Zato, vila draga, ja tvoju dostojnost
tak tverdno pametim i čistu ljubeznost
da veselja nimam neg s tobom živiti,
u nebitju pako vse na te misliti.
Još volim bižati svitlosti sunčene
ter pojt se zakriti v tamnosti misečne,
ar mi je oddurno i dobro i blago
gdi ne imam tvoje tovaruštvo drago.
Rad česa ti sudi kuliku nasladnost
na te misleč čutim i dobivam jakost,
da ako ne bi me to moglo živiti,
moral bih jur stokrat nevojlno sginuti.

[20]

VALOVANJE SLUŽBE PROSEČ ZLAMENJE LJUBAVI

Oh, blažena
ka te narodila,
tak lipo stvorila
telo tvoje.
Vsak valuje
ki te vidi,
od serca raduje
ter se čudi.
Ar ljubeznost
ni moč izmisliti,
lipotu zdičiti
tvoga lišca.
S tim ranjeno
serce čutim,
vsedil umiljeno
za te trudim.
Prisegal sam,
volit ču skončati
neg tebi zmajnkati
u vernosti.
Deh, ljublena,
što ti prudi
bit neumoljena
ki te služi?
Neg zlamenje
da sam u milosti
pri tvojoj dragosti
privoli mi.
Oh, smiluj se
vernoj prošnji

i ne zakrati se
dat pomoči!

[21]

NEPRILIČNO JE RIZIČNO

Dična ladja se odpravi,
prik širine morja plavi;
na kormanu je batrivost,
a pri jadru pak razumnost.
Z dobrom sričom putovahu,
u ljubavi drugovahu;
blizo kraja jur dosegli,
strah i dvojbu od se zvergli.
Al najednuč zamaglilo,
svitlo sunce potamnilo;
na vsih stranah germlavine,
strašni vitri, bliskavine.
Ni moč ladju tad ravnati,
v želni porat zapeljati,
neg ju slapi zalivaju,
ob pečinu sterzivaju.
Tak se zgaja razumnosti,
nepriličnoj batrivosti,
kad prik reda podstuplaju,
vsakom vitru zaufuju.
Ni do duga njih veselje,
a rizično pak zveršenje,
jer hlipečem povekšanje
vred doleti iskončanje.

[22]

SPETENJE ČLOVIČANSKE POHLIPNOSTI

Su vridna veselja Kupida dragosti,
ne daju terplenja, neg slatke radosti.
To lišce ljubleno kak roža cvatuče
je sarcu stvoreno vdil ljubiti goruče.
Oh, človik nevojlni, deh, misal uspeti,
Višnjemu nakloni u združnoj pameti.
Iz ništar te stvoril ter moreš pomislit,
na kip svoj narodil: tak jalno zagrišit?
Al dobro prebiva u kinčah vridnosti
natura hlipiva na zlata svitlosti.
I misal kot slipa: što godre svit daje,
il dobra il lipa, nasladno povaje.

Oh, kamo mišljenje ti, človek, strošuješ,
to kratko življenje rizično skončuješ?
Vim svicke radosti kot tinja skersnuju,
vsih kinčev dragosti kot cvit preminjaju.

[23]

ZVIRE KO SVIT ZDERŽUJE

Žene drage, poštentajte
ter me malo poslušajte,
ništo ču vam dat na znanje,
oh, kako j' lipo dugovanje.

Došlo j' zvire iz priko mora,
ima svitlost kako zora,
da bi je neg prijeli v ruke,
bele budu kako od muke.

Ni veliko nit malahno,
po životu pol golahno,
povsud išče smilovanje,
oh, kako j' milo dugovanje.

Koti ditel ima glavu,
nit če sena, nit če travu,
pod terbuhom n[o]si krila,
ravno stoji kako strila.

Nit je riba, nit je ptica,
okruglo je kot divenica,
žita neče nit pšenice,
samo mesa prez koščice.

Naverh čela oko nosi,
okulare gusto prosi,
vse bahato razgleduje,
vsak se čuvaj, nazvistuje.

Kad se gladi, narastuje,
rep kot macan podiguje,
henjat neče od naglosti,
neg da splače u dragosti.

Vsakojake zna meštrije,
štímam ništo i coprije,
ar iz mala velik biva,
a z velika mal dospiva.

To je čudno, ne zna farbat,
a podponom tako malat
da človika u životu
vsim če zgodit na sramotu.

Med ženami rad prebiva,
u njih krilu rad počiva,
zna se lipo priložiti,
vsakoj more ugoditi.

Malo mesta potribuje,
u tesnoči rad budu je,
on ne mari dneva svitlost,
vazdar voli nočnju tamnost.
Drage žene, rad bih znati
čete li se smilovati,
ovo zvire dojt gledati
i med sobom obderžati.
Tako lipo je stvoreno,
bit vam hoče prec ljubleno,
drugač v sebi nima jada,
neg da voli ka j[e] mlada.
Istina je, triba čuvat,
na gol život ne dopuščat,
ar se rado če napuhnut
da i koža mora puknut.
Z čistim mesom ga hranjajte
ter za Boga ne otrujate,
ar ga potlam ne b' dobiti
nit moguče ozdraviti.

[24]

IZIZVANJE KUPIDA

Na harac, na harac, Kupido neverni!
Ja neču ljubiti,
nadalje služiti
nestalnoj lipoti,
neg volim terpiti,
navike živiti
v predragoj slobodi.
Nu serce, nu misal, postan'te čemerni!
Na harac, na harac, Kupido neverni!
Projte, mišljenja,
projte, terplenja,
od serca na dalje;
falšne liposti,
jalne dragosti
norije su skradnje.
Nu serce, nu misal, postan'te čemerni!
Na harac, na harac, Kupido neverni!
Več neču žalosti,
nit tvoj' hudobnosti
ne plašim derično;
jur nimam zelenje,
ne marim veselje
ko daješ krivično.
Nu misal, nu serce, postan'te čemerni!

Na harac, na harac, Kupido neverni!

Niš za te ne hajam,
navik te ostavljam,
od mene otidi:
s tvojimi grožnjami
il s krivi[m] prošnjami
jur več me ne slidi.

Nu misal, nu serce, postan'te čemerni!

Na harac, na harac, Kupido neverni!

[25]

V LJUBAVI KI ZGUBIVA, TA DOBIVA

Draga Venuš kad harcuje,
nosi strile perenite;
vred postanu ognjenite,
potom serce ne skončuje.

Zna raniti, boj dobiti,
milo vimdar ugoditi:
drage strile, drage rane
kak nasladno serce hrane!

Nje cifraste žute kose,
ke niz nadra proigruju,
gdo jih takne, začaruju,
al dragosti neg donose.

Dragi lasi, vridni lasi,
čisto serce vas ne plaši;
ko neg biva u vernosti,
nima muke, neg radosti.

Nje deržanje, pogledanje
ima kripost od plamena;
ki ni stvoren iz kamena,
mora čutit umehčanje.

Vred omertvi, vred oživi,
vgodit triba takvoj divi;
u nje harcu ki zgubiva,
tad raduje kad dobiva.

[26]

ZDVOJENA LJUBAV

Kako strašno moram tužit, oh, nevernica,
da postaješ serca moga razbojnica,
ar nit rišču nit zlamenje
verno moje zasluženje
ne zna dostati.

Onda listor, duša draga, ti raduješ
kad prez zroka, oh, nemilo povekšuješ
tuge moje i žalosti,
nezgovorne terplivosti,
ke me skončuju.

Mojim prošnjam tvrda jesi od kamena,
suzam mojim nemilnija od plamena,
il mi živit prez ufanja
il izginut prez veselja
za tvoju okornost!

Aj, spoznajem kak v olovu zlato biva,
tak ljubeznost i nemilost skup prebiva;
čemmer hrani lipost tvoja,
stalnu vernost misal moja
tebe služeči.

[27]

PTICA PREZ PERJA

Poglejte, žene drage, kako je ljubav jaka,
da zna u lovca preminit iz dijaka
ter sobom nosi prečudnu malu pticu,
ni spedajm duga, čerlenu ma glavicu.

Ako vam j[e] draga,
ne stoji vnogo blaga,
ali dobro paz'te da, kad ljuta postane,
u koje duplo tiho se ne prekradne.

Peruti nima, od zime vazdar derhče,
v toplo mesto zapuzit vsa hlipeče,
kamo ako dojde
ter joj jad ne projde,
dotmar se vtiska i ne prestavši vije
dok belu pinu po životu prolije.

Med vami, žene, najveselija biva,
u vašem krilu prec povojlno počiva,
misal zna spuniti,
vsakoj ugoditi;
samo je rizično, kad s klunom golo takne,
il koža pukne il se verlo namakne.

U vsakom mestu, a najmre u tesnosti,
hvale je vridna i puna ljubeznosti,
koti sokol friška;
kad se gladi, stiska,
onda se napuhne i rep kot pav nadigne,
verla ta bude koja ga doli prigne.

Neg jedno samo potribno j' obznaniti:
da joj ne daste nad mesom prenaqliti,
ar če s krofom metat,
nujna, trudna ležat,

tad ju neg gusto v rukah pronašajte,
nigda i nigda glavicu izmivajte.

[28]

NA DIKU ČERNIH OČI

Oči drage, deh, ki vas vidi,
vsak čudi
vašu svitlost,
jeste černe, al ljubeznive,
ognjenive,
al ste dragost;
zato serce vam aldujem,
drage oči, ja valujem.

Jeste vridne, al što vam prudi

ki ljubi
nemilo skončat?
Znajte, drage, takve teškoče
prez milošče
ni moč zbavljat;
jur oddavna suze toči
serce moje prez pomoči.

Skaž'te jednuč, deh, smilovanje,

ufanje
s pogledom svojim,
ar nadalje ni moči terpiti,
neg zdvojiti
življenju mojim;
zato dajte dopustiti,
oči drage, vas ljubiti.

[29]

SERCE ŽALUJE DA VILU NE VIDI

Vi loze zelene, vi polja cvatuča,
vi zdenci, potoki i voda tekuča,
deh, skaž'te smilenje
verh tužno, žalostno to moje življenje.

Ni noči ni dneva prez suz polivanja,
vsaki hip, magnutje ronim zdihavanja
da b' se i pečine
mogle umehčati od takve godine.

Drugi se raduju u vašoj liposti,
ja pak vdil tujem u strašnoj žalosti,
a pomoč ne vidim,
neg kot praznu maglu ufanje naslidim.

U vas dragost, vridnost vsaka je dobiti,
v sercu pako momu čemer nahoditi,
ki ga iskončava,
ar milošče nigdir tužno ne spoznava.
U vas što god živi, drago se raduje,
v meni pako misal nigdar ne miruje,
nit poznam veselje,
ar spodobno smerti je moje življenje.
Oh, srično bivanje, oh, stokrat blaženo,
svitlost sunca vidit da vam je sujeno,
od vile lipotu,
ka kot misec čista je v svomu životu.
Neg meni tužnomu ne more sijati,
ovo jur godišče da moram strajati
nje tela svitlosti
ter konca ne vidim, oh, mojoj žalosti.
Aj, neverna sriča, s tim li jesi dična
da činiš terpiti prava za krivična!
Vsako svoj cil ima,
neg moje terplenje smilovanja nima.
Deh, vi konči, vitri, glas moj pronosite
ter vili ljublenoj službu nazvestite.
Serce tak valuje:
gdi telo ne more, naj misal zveršuje.

[30]

LIPOTI DUŽNO JE SLUŽIT UFAJUČ ZAHVALNOST

Deh, vila, ki t' vidi
u tvojoj vridnosti,
prez glihe liposti,
kot sužajn te slidi.
Ar zvizda Danica
ti jesi v svitlosti,
u lišca dragosti
cvatuča rožica.
Kak godre ni moči
u sunce gledati,
tak znaju zažgati
premle tvoje oči.
Vi, vusta ljublena,
ste dična zadosti,
u farbe zmožnosti
kot klariš stvorena.
Prom zubih belosti
ni sniga spodobit
nit biser priložit,
postaju tamnosti.

Oh, kako nasladno
u persih zigruju
ter skup se raduju
kerv z mlikom prikladno.

Što god je va tebi,
vse skup i po sebi,
je vridno ljubiti,
ponizno služiti.

Odkad te ja vidih,
službu ti aldovah
i serce valovah,
tak tverdno t' omilih.

Ti jesi življenje
u mojoj nevolji,
u dobroj pak volji
jedino veselje.

Al, draga, kaj prudi
okorno baratat,
nemilo zamitat
pravično ki t' služi?

Češ lasno ziznati
od mene lipšega,
al v sercu čistijega
ti nigdar spoznati.

Vim služba pravična
dobiva zahvalnost,
u ljubavi stalnost
bduje kad srična;
neg moje služenje
ne more zadobit,
tak dugo izmolit
milošče zlamenje.

Si vridna ljubavi,
ponizno dvoriti;
ah, draga, što prudi
zamitat ki t' služi?

Ja neču prepušcat
pokorno dvoreči,
vsedilje moleči
moj žitak iskončat.

Zato te zaklinjam
za ljubav nebesku,
za sriču vitešku,
na pomoč zazivljam.

Deh, daj mi dobiti
tuliko milosti,
ruk tvojih dragosti
povojlno ljubiti.

Il bar neg magnutje
od oka ljubleno

naj bu mi sujeno
za moje zginutje.
Oh, vila, što prudi
okorno deržanje,
nemilo skončanje,
ponizno ki t' služi?

[31]

PREZ LJUBAVI U SLOBODI ŽIVITI

Draga Klori, ti vkanjuješ
misli svoje ak veruješ
da prez tebe nemrem živiti.
Vnoge jesu tvoje vridnosti
i nezgovorne ljubeznosti,
al ja rad njih neču zdvojiti.
Dugo sam te verno služil,
s čistim srcem stalno ljubil
rad pogleda dragih oči;
tvoje pako bihu milosti
jadne riči od nemilosti,
prez ufanja i prez pomoči.
More l' biti kaj čudnijega,
a izmislit kaj težega
neg prez hvale tužno služit?
Serce kak se će veseliti,
v čemeru moč prehraniti
kad ljubavi ni moč užit?
Zato neču već ljubiti,
milo lišce odsad služiti,
navik uzimljem proščenje.
Tverdo budi, oh, serce moje,
ne okreni jur misli tvoje
na ljubleno ko zlamenje.
Izdvojeno trošit vrime
je preteško takvo brime,
ki zna svita čalarnosti.
Zbogom, Klori, zbogom ostaj,
moje riči več ne slušaj,
ar su listor vust jalnosti.
Jur izkušal sam zadosti
od Kupida himbenosti,
koji nima zveličenje;
neču odsad već verovati,
lipoti kojoj aldovati
slobodno moje življenje.

[32]

SERCE VILU LJUBI

Deh, vila, ki t' ne ljubi
iz prava serca služi,
je tverdi od kamena,
nestalnij' od vrimenta.
Oh, duša draga, ojme,
ako te ljubim,
ako te služim,
serce povič za me.

Deh, vila, ki te čuje,
lipotu razmišluje
ter za te ne pogiba,
nim[a] karv, serce nima.
Ufanje moje, ojme,
ak pogibam,
ak zdvojav[a]m,
ljubav govor za me.

Oh, draga, ja te prosim
i z dušom, s telom molim
tugam mojim polahčanje,
vnogim suzam smilovanje.
Milošču jednu, ojme,
il s pogledom
il s besedom
privol jednuč za me!

[33]

V LJUBAVI TEŠKO JE UŽITI, A NI MOČ ZDVOJITI

Da ufam v življenju,
skazuješ ku dragost;
da živim v terplenju,
vred daješ pak žalost.

Oh, lipost preslavna,
kak serce zderžuješ;
oh, dragost nestalna,
kak telo skončuješ.

Vdil prosim pomoči
od tvoje liposti,
ar živit ni moči
prez tvoje milosti.

Tva lišca rumena
batrivo raduju,
a vusta ljublena
nemilost valuju.

Kad jadno gleduješ,

gotov sam zgoriti;
kad drago miluješ,
štímam se roditi.
Je slatko življenje,
ar ne smim zdvojiti;
je teško terplenje,
ar ni moč užiti.

[34]

CVITJA RAZMIŠLENJE I ŽALOSTNO PROTUŽENJE

Kak ste lipo, drago cvitje,
tak ste berzo premineče;
daste spoznat da veselje
neg magnutje je terpeče.
Ako zora vas poliva,
s čistom rosom okripiva,
al vas sunce povenjuje,
na zapadu iskončuje.
Što vam daje u liposti
tihi siver batrivosti,
povekšuju u žalosti
nagla juga čalarnosti.
Tada diku pogubite,
vsu ljubeznost preminite,
daste spoznat, drago cvitje,
da je radost neg magnutje.
Vim od mene ste sričnije,
v kratkom žitku povojlnije;
mirno, dično prebivate,
jedan konči dan vživete.
Al ja nebog vse tugujem,
nit hip nit čas ne radujem;
je mi mladost ljuta žalost,
sriča moja neg čemernost.
U kolipki majku zgubih,
u ditinstvu otca stužih,
imam krila prekinuta,
do dva bratca poginuta.
Milu sestru, koju ljubih,
u nevolji sad začutih,
ljubu dragu, s kom se dičih,
jur oddavna da ne vidih.
Prijetelji pres pomoči,
a rodbina suze toči,
verne sluge raztrešene,
prez obrambe zapušćene.
Ada jeste, drago cvitje,

vindar srično ko magnutje;
al ja tužan, odkad rodih,
nit hip sriče ne nahodih.

[35]

POZVANJE NA VOJSKU

Na vojsku, na vojsku, vitezi zibrani,
koga god majka junačka odhrani;
jur bubnji, herpavke povsuda se čuju,
šipi, trumbite nadalek glasuju,
dični šeregi skup se zastaju.

Na noge, na noge, vi jalni ležaci,
u vojsku, u vojsku, hrabreni junaci,
sablje i puške na berzom priprav'te,
sebe i konje viteški oprav'te,
vreda potež'te k slavnem dundaru.

Stirajte od serca vsak oblak plahosti,
vazmite na se ščit batrivosti;
draže vam budi glas, ime, poštenje
neg hip, magnutje, sramotno življenje;
navik on živi ki zgine pošteno.

Ni moč izmislit hvalnije skazanje
neg na mejdanu vridno deržanje
gdi gromi od pukaš i sablje se vijju,
vnoga gospoda kerv svoju proliju
za domovinu, za veru kerščansku.

Boga višnega na pomoč zazov'te,
vaših starijih glas, ime ponov'te,
na svoje sprotivne navajl'te ognjeno,
jedan drugoga izruč'te ljubleno.
živ'te bratinski, pogin'te viteški.

Kada vam sriča na ruku potegne
ter neprijatejl iz mesta okrene,
oh, kakvo poštenje, pajdaši bogati,
sablje, paloši i konji bahati,
sprave kovane, sviti gospocske.

Nu, bratja ljublena, na noge, na noge,
turskom misecu da stlačemo roge,
za veru kerščansku, viteštva zlamenje,
svitu na hasan, a nam na poštenje,
naj nam ne budi premilo življenje.

[36]

RAZGOVOR MED MUŽEM I ŽENOM

M.: Gdo ti je dopustil
tak lipo cifrati,
po placu iskati
ki bi te oblubil?

Ž.: Oh, čudna hudobnost
od muža strašliva
ki suze proliva
verh svoju nezmožnost!

M.: Serce mi povida
da mene ne ljubiš,
neg drugim ti služiš
kot striha pres zida.

Ž.: Nut kako blaznuje
od polja, od gore,
sam nebog ne more,
drugim naviduje.

M.: Kakovi dvorani
uvečer dohode,
u zoru odhode
prec dobro deržani?

Ž.: To jesu dijaki,
ki hode po noči
ter dajem pomoči
kad dojdu zemljaki.

M.: Gdo biše na ganku
ki t' serce aldoval
i lišce celoval
na pervom zastanku?

Ž.: Je zakon oddavna
ob vsakom godišču
da rođak rodicu
tad kušne izravna.

M.: S kim jesi u mraku
tak oštro borila
da smetna si bila
kot polmiš u zraku?

Ž.: Z jednim se povadih,
štimah ga oborit,
al morah podložiti
da vsa se ukalih.

M.: Čer slušah pri vratih:
"Ja tvoj, a ti moja",
"Ti moj, a ja tvoja"
v spominkah tak dragih.

Ž.: Nis zato grišila,
braca sam prijela
ter milo objela,
dostojno ljubila.

M.: S kim putom dobivaš
te lance biserne,

a kako perstene
ke gusto preminjaš?

Ž.: Je ženska meštrija
znat ljude primamit,
njih blago dovabit:
zove se coprija.

M.: Skup ležemo spati,
pak tiho ti projdeš,
do zore ne dojdeš,
zaman mi te zvati.

Ž.: Vim tebi služujem,
balote tad zlivam
ter pušku nabijam,
na straži skoznujem.

M.: Čuh kričat učera
kad si se prevergla,
moj zeslim poterla:
"Je l' vera, je l' vera?"

Ž.: Skrivalca igrasmo,
tad dite prec milo
utaknuh pod krilo
ter skup se zvaljasmo.

M.: A nigda začujem
po noči roštanje,
kad dojde fučkanje,
tad tebe zgrišujem.

Ž.: Ni t' triba bojati
kad čuješ praskanje,
tad dojde ki znan je
moj dimnjak strugati.

M.: Ti gusto povidaš
da jesi bolestna
ter prece žalostna,
za vraštvo spominaš.

Ž.: Znaš ranu ku imam,
kad mi se usahne
ter stin ne utakne,
počinka ja nimam.

M.: Nu, žena ljublena,
proščenje te prosim,
ar sada nahodim
da jesi poštena.

Ž.: Ni t' triba dvojiti,
skerb nosit tuliku,
ar tebi na diku
znam drugim vgoditi.

M.: Ja sada verujem
da čisto me ljubiš
i verno me služiš,
pred svitom valujem.

Ž.: Vim sam ti velila,
znam kamo kaj hodi
i jajce kak plodi
večkrat sam skusila.
M.: Hod'mo se pomirit
i drago se ljubiti.
Ž.: Odveč se sad serdim,
za ljubav ti sperdim.
M.: Oh, draga, oprosti,
da t' kušnem, dopusti.
Ž.: Ne bi ti prostila
da b' fruštana bila.
M.: Nemoj se serditi,
moju ljubav mraziti.
Ž.: Ti meni ne hasniš,
moje delo neg kvariš.
M.: Gotov sam včiniti,
tvoju volju spuniti.
Ž.: Za riči ne hajam,
neg škude spoganjam.
M.: Ak ti je tak drago,
na t' srebra i blago.
Ž.: Sad si mi ugodan,
do noči povoljan.
M.: Ah, žena predraga,
znaš več od dva vraga.
Ž.: Tako se prigaja
ki ženi ne vgaja.

[37]

**VRIME CVITJE POVENUJE,
BETEG LIPOST ISKONČUJE**

Tužno moje serce, kamo sada misliš?
Je l' na vilu dragu kojoj verno služiš,
na nje černe oči ke dično igraju,
ar spodobno suncu serce zažigaju?
Je l' vustnicu miliš, ke skup drago zdiva,
v kojih klariš, biser kinčeno prebiva?
Il nje bele persi štimaš tak nasladne,
koje snigu, mliku bivaju prikladne?
Aj, tverdno ja ufah da vile ljublenost,
nezgovorna dika, lipost i nasladnost
u nje telu, lišcu vazdar je terpeča,
lilija i roža cvatuč nahodeča.
Al nut kako vreda dostojnost prohodi,

vrimena čalarnost vsu diku odvodi;
sada prav spoznajem da se prigođuje
da kaj cvalo vjutro, k večer preminjuje.
Ništar ni na svitu, vse je prohodeče,
kot oblak il magla, neg mal čas terpeče;
deh, razmisli, kada duša s telom dili,
kaj su oči, vusta, persi v dragoj vili.

[38]
SPOGAJNANJE PROŠASTNOGA VRIMENA

Filenuš i Klori.

[Fil.:] Dobar večer, Klori moja,
kamo, kamo lipost tvoja
s kojom si se oholila,
tak cifrasto ponosila?
Ti jur nisi ona diva,
tako draga, ljubezniva,
ku sam nigda znal služiti,
s prava serca htíl ljubiti.
Vnoge suze ja prolivah,
od ljubavi vas pogibah,
rad vust tvojih nasladnosti,
svitlih oči ljubeznosti.
Vse je vrime potrošilo,
milo lišce zgerbavilo;
kamo dika, lipost tvoja?
Dobar večer, Klori moja.
Klori: Zlo ti jutro, zlo godišče,
kak ti čudno pamet stiče,
v tebi nima riči stalne,
il su laži, il su jalne.
Kamo mojlbje ke si činil,
kamo kletve ke si dilil
da b' te listor uslišala,
z dragim okom pogledala?
Vsemu svitu ču te tužit,
rad nevere nigdar ljubít,
s tobom nimam več spravišče;
zlo ti jutro, zlo godišče.
Fil.: Dobar večer, moja Klori,
zgorili su tvoji dvori,
il se cifraš il se malaš,
serce moje več ne včaraš.
Tvoji gusti sedi lasi
od zmerzline nose glasi,
persi pako izdojene

kažu iskre pogašene.
Vkanjen bude ki te služi,
zlo nahranjen ki te ljubi;
kamo dika, lipost tvoja?
Dobar večer, Klori moja.
Klori: Zlo ti jutro, zlo godišče,
da b' mi dobit toporišče,
bih te znala pozdraviti,
na dvoranstvu zahvaliti.
Ak sam ružna, sebi jesam,
ak sam lipa, tebi nisam,
još med ledom plamen biva,
stara serna poigriva.
Jur te spoznah u falšnosti,
za dvi jajca si vridnosti,
nimam s tobom več spravišče;
zlo ti jutro, zlo godišče.
Fil.: Muči, muči, Klori draga,
ja ne iščem tvoga vraga,
neg te prosim za milošču
da me primeš v nemilošču.
Klori: Rada ču ti ugoditi,
nigdar na te ni glediti,
il se serdi il ne serdi,
moja mare za te sperdi.
Fil.: Dobro smo se pogodili,
u ljubavi zgovorili.
Klori: Ak je tebi tak povojlno,
meni bolje zadovojlno.

[39]
ZORNICA NA DOBRO OPOMINAJUČ

Svitla zora jur ishodi,
žarko sunce dohodi
dati radost, veselje,
vsem stvorenju življenje;
za milošču tak veliko
dajte, oh, Višnjem diku!
Jur ptice povsod pjevaju,
cvitja lipo cvitaju,
još i zdenci tekuči,
polja, loze bliščuči,
Bogu hvalu nazvestuju,
dično skupa raduju.
Vse ribe v morskih glubinah,
vse zvirje u planinah,
kaj godre hrani vedrina,

vsega svita širina,
Stvoritelja ispoznaju,
slavu mogućnu daju.
Sam človik v grihu prebiva
ter Bogu ne hvaliva,
nit zna grišnik promislit
da mora spet preminit
u zemlju, odkud je rojen,
u blatu, kak i stvoren.
Neg se listor posmihuje,
dok vura prebližuje
skradnje tuge i nevolje,
pijuč, jiduč, dobre volje;
kako milo potom tuži
koji Bogu ne služi.
Digni v nebo tvoje oči,
gdi su ufat pomoči,
onde dobro je terpeče,
na zemlji premineče;
ovde jesu čalarnosti,
v nebu pak nasladnosti.

[40]

VILI NA SLUŽBU ŽIVIT I UMRITI

Nemoj zamiriti,
oh, vila, merziti
moje tuženje;
ar ni moč terpiti,
sercu preboliti
takvo terplenje.
Razmisli vridnosti,
prečudne liposti
stvorenja tvoga;
lasno češ suditi
ter zmožnost čutiti
terplenja moga.
Oddavna ljubeči,
ponizno služeči,
vernost skazujem;
kad mi neg sujeno
vidit te ljubleno,
vas obradujem.
Ni takve prilike
nit strašne rizike
moči podjeti,
ke ja za nasladnost,
za tvoju ljubeznost

ne b' htil prijeti.
Ne marim živiti,
sam sebi vgoditi
prez volje tvoje;
ar tebi aldovah,
navike valovah
življenje moje.
Ako t' je usluženo,
v sercu ugođeno
moje skončanje,
rad ču privoliti
kerv moju stočiti
teb na zderžanje.
Pren tvoje dragosti
takve odurnosti
v sebi zderžuju,
moje pak vernosti
listor poniznosti
vsedil hranjuju.
Deh, vila, smiluj se,
oh, draga, gani se
od nemilosti
ter daj mi spoznati
il konči ufati
tvoje milosti.
Što t' prudi mučiti,
učinit zdvojiti
ki t' verno služi?
Ne morem strajati
nit ranu tajati,
serce te ljubi.
Il te drago skončati
il pomilovati
moje življenje;
ja neču zmajnkati
vsedil zazivati
drago smilenje!

[41]
ŽITAK ČLOVIČANSKI JE MAGNUTJE

Jedan hip od dobre sriče
da življenje,
da veselje,
ali vse to je bižeče,
jedan mal čas neg terpeče.
Kako plamen skonča prutje,
je stvoreno,

je sujeno
da vsih žitak je magnutje.
Pozableno je prošastno,
nesigurno je prišastno;
a buduče komaj dojde,
s praznom maglom zopet projde.
Kako plamen skonča prutje,
je stvoreno,
je sujeno
da vsih žitak je magnutje!

[42]
STARICA ŽALUJE MLADE DANKE

Dokle jesam mlada bila,
znala san si ugoditi,
osebujno veselila
gusto drage preminiti.
Ne htih vnoge ni gledati
ki mi verno prislužahu,
nego želih prebirati
ki bahato koračahu.
Sada pako, da ostarih,
zaman mi je žalovati;
za što pervlje ja ne marih,
sad bih rada kupovati.
Dokle imah ja cvatuču
u obrazu lipost, glatkost
ter si čutih još goruču
u naturi friškost, mladost,
onda vnogo nis hajala
nit gospodu nit dvorane,
nego raja spoznavala
pope, fratre i katane.
Sada pako sidi lasi
vnogo skerbi znaju zavdat,
ar se nigdor ne oglasi
s kim bih mogla kaj izpravdat.

[43]
STARAC BATRIV U ŽIVOTU

Akoprem ostaril sam,
što je ljubav dobro znam
i nje šegavosti,
ar još nisam pozabil

kak se jesem navučil
u mojoj mladosti.
Rad se i zda pridružim,
lipoj snahi poslužim
s čim god još mogući.
Imam serce gizdavo,
stoji život batrivo
divojkam dvoreči.
Znam se vsemu priložit,
prez strimenka zaskočit
na gola zelenka.
Pušku ufam izhitit,
prez naslona pogodit
u posredu tarče.
Nimam srama tancati,
u kariku derčati
po belom mejdanu.
Bojno kopje pronosim,
kad je triba, položim
proti zatočniku.
Ni m' oružje škerbavo,
akoprem je erđavo,
to se vred osvitla.
Što v oštrini pomajnka,
pak u špici nadoda
ka se krivit neče.
Da me leta varaju
ter sidine izdaju,
zato nis za verči.
Imam skrovnu ljubeznost,
u životu batrivost,
bum prijetan mladoj.
Neg se listor oglasi
ka novaka ne plaši
zastat u gorici.
Hoćemo se potirat
da će voda prebijat
prik tanke košulje.

[44]

NAVUK MLADIM GOSPOJAM I DIVOJKAM

Dok ja bih divojka prave mladosti,
rada se navučih svicke radosti,
sad da jur ostarih, zlo mi prigodi,
falarari, falarari, faldiridi,
tad dobro bi.
Gdi su tanci bili, vred se prigodih,

s friškimi junaci rada priložih;
lipo mu zahvalih ki me poljubi,
falarari &c. kak dobro bi.

Imah serce milo, puna dragosti,
u čem bih moguća, dilih milosti;
vnogo put mi sriča dobro prigodi,
falarari &c. kak dobro bi.

Ak mi koji junak službu valoval
il z ljublenom rišcom serce aldoval,
vreda mi natura k njemu uvoli,
falarari &c. kak dobro bi.

Ne bih suprotivna prom darovanju
niti tverdokorna v mojem deržanju;
na to su mi vnogi vridni svidoki,
falarari &c. kak dobro bi.

Kad je bilo pojti na vert šetati
il v lozu zelenu hlada vživati,
vdil poiskah druga ki me posluži;
falarari &c. kak dobro bi.

Nisam lena bila stajat u zoru,
s tovarušem verlim pojti na goru,
preskakujuč klade, dok nas pot probi,
falarari &c. kak dobro bi.

Tak ja mladost moju znahi potrošit,
veče neg jednomu lipo ugodit;
sad da jur ostarih, život ne serbi;
falarari &c. kak dobro bi.

Nu, gospoje mlade, bute priskočne,
divojčice lipe, bute ljublene,
nimajte zlu volju, vrime prohodi;
falarari &c. kak dobro bi.

[45]

VSACA ŽENA ŠTIMA SE LIPA

Ki če ženam ugodit,
njih milošću zadobit
u pravoj dragosti,
naj lipotu hvaljiva,
njih dostojnost zvišiva
do neba vridnosti:
da je zvizda Danica
il cvatuča rožica,
u lišcu ljublena;
da kot mramor v glatkosti,
snig i biser v belosti
po telu stvorena.
Ter bar ludo ne čmerkni,

njih maganje ne terkni
da te ka začuje.
Jer nit čora, srabljiva,
coclava nit sperdljiva
ružna bit valuje.

[46]

PARIŽ I GALATEA

Dičan junak priko ravna polja
bisno jaše viteškoga konja,
pod njim konjic cifrasto fercuje,
kako vila oholo zigruje.
Na junaku kočak, njustovina,
a na kojnju dupla risovina;
pri junaku sablja nakinčena,
a na kojnju sprava pozlačena.
Nasred polja gospoju zagleda,
nju pozdravit šetuje tam vreda;
ona cvitje i rožice brala,
fijolice u nadra metala.
Da si zdrava, lipotom gospoja,
blago njemu komu milost tvoja!
Oh, čestita mati ka te rodi,
lišce tvoje ljubeznivo stvori.
Od liposti plamen vred začutih,
od dragosti serce jur pogubih;
je l' dopustak ruku celovati,
v dragoj družbi cvitje pobirati?
Na te riči gospoja odsudi,
da odsede, ljubleno ponudi:
Odkada se ja na svit porodih,
ne b' junaka koga tak zahotih.
Je l', viteže, slobodno pitati
ime tvoje prez zamire znati,
odkud dika, vridnost tvoja shodi,
v koje kraje draga misal vodi?
Tada junak ponizno pristupi
ter gospoji bilu ruku ljubi:
Rad ti hoću volju ispuniti,
moje ime, misal obznaniti.
Ja sam Pariž, roda gospockoga,
a iz Krete, od mesta slavnoga,
gdi s Peršejom na mejdanu borih,
rad ljubovce bojno kopje zlomih.
Zatočnika bih obladal srično,
sablju ovu tad zadobil dično,
al orsaga zakone spuniti

z domovine moral vdil otiti.
Sriču iščuč po tujih orsagih,
tebe, vilo, zdaleka opazih,
koja svitiš kot sonce v svitlosti,
a dičnije neg Venuš v liposti.
Tebi službu poniznu valujem,
serce, telo navika aldujem,
vse sam gotov za te učiniti,
u vernosti živit i umriti.
Dragi Pariž, tvoje prigođenje
sercu momu vžiže poželenje
u vridnosti bolje te spoznati,
razgovore duglje uživati.
Ovo dvori posred loze stoje,
Galatea pravo j' ime moje,
ako t' drago vaj nje ušetati,
z dobrom voljom ču te upeljati.
Vidim, mora odsujeno biti
jedan druga dostojno ljubiti;
zato ljubav sad ti očitujem,
serce moje tvomu priložujem,
dragi Pariž, želna moja radost!
Galatea, serca moga dragost,
lišca tvoja kak su rumenita,
oh, vustnica kako nasladnita!
Ova bihu draga govorenja,
a za njimi kakva pripečenja,
lahko more vsaki izmisliti,
dva serdašca kak znaju vgoditi.

[47]

KAK SVIT PROHAJA

Oh, nesrično serce moje,
kamo lipost vile tvoje,
kamo mila nje dostojnost,
kamo vridna nje ljubeznost?
Ah, z vrimenom vse prohaja,
čas do časa neg sprovaja,
kaj god dična daje mladost,
iskončava beteg, starost.
Žarko sunce kaj daruje,
jadni oblak potamnuje;
v protulitju kaj cvatuje,
ljuta zima povenuje.
Kaj god daje dobra sriča,
to prevzimlje vred nesriča;
danas smiješ u veselju,

jutra plačeš u terplenju.
Oh, nesrično serce moje,
na što trudiš misli svoje?
Kamo ugodno družbovanje,
kamo svicko proštimanje?
Danas imaš vnoge časti,
jutra moraš tužno spasti;
prijatelji ki ti bihu,
v neprijazan preminihu.
Nit je dobra, nit je blaga,
nit je kinča tako draga,
ni radosti, nasladnosti,
ni liposti, ljubeznosti;
vse kot tinja iskersnuje,
kako magla poginuje,
je naturi preminiti,
što god živi, mora mriti.

[48]

ČLOVIČSTVO ZOVE SE PRAVA LIPOTA

Ona lipost koja v dragom lišču biva,
lilija i roža cvatuč nahodiva,
buduči nestalna, tinja se poziva,
ar vrime čalarno vsu diku skončiva.
Neg samo človičstvo vsedil je terpeče,
ono krunu nosi verhu vse liposti,
u vridnosti svojoj nigdar premineče,
ono je kinč slavni verhu vse dragosti.
Bar neka se trudi vsa svicka meštija
vulja, farbe, vode najdičnije zmislit,
lasno če spoznati da je neg norija,
ar najmajni uzrok zna lipost preminiti.
To vsakdašnja pelda čisto očituje
da lipoga lišca ništar je ljubeznost;
tako mudrih ljudih navuk nazvestuje:
človičstvo kraljuje kakot prava lipost.

[49]

PRISEGA MUČATI

Lidija, deh, našto prez zroka žaluješ,
tužnom sercu momu čemer povekšuješ?
Štimaš da prisegi nedostojno zmajnkah,
ljubav i milošću skrovnu očitovah.
Bar me naj požere ta morska glubina

il s triskom izkonča nebeska vedrina;
bar Kupido nek me nigdar ne miluje,
z jadovitom strilom ovi čas otruje:
ako za života hoću ovaditi
da lipoti tvojoj znal sam vgodan biti.
Oh, ljublena dragost naša skrovnovita,
veruj, nigdar bude komu vistovita!
Teb' je samo, duša, znana ljubav moja,
vernom sercu momu draga milost tvoja;
ar znam, Venuš neče za vridna deržati
ki lipotu vživa, a ne zna mučati.

[50]

V LJUBAVI POTRIBNO JE GOVORIT

Zaman su ti zdihavanja
il mučeča zazivanja;
ni moč zidu razumiti,
skrovnu ljubav izviditi.
Neg ljubezno govorenje
ter dvoransko posluženje
milost more dočekati,
tverdokornost umehčati.
Ni v človiku kaj dičnije,
dragih riči nasladnije;
sam Kupido oči nima,
al prezmožan jezik ima.
Zato koji vilu ljubi,
rad milošče verno služi:
naj mišljenje nastran stavi,
a z vustnicom ljublu slavi.
Ali va tom razlog davaj,
sam na samom rič ne šparaj;
kad zadobiš dragost koju,
ne razbubnaj sriču svoju.

[51]

LILA SPOGANJA TEŽEU DA NI ZNAL MUČATI

Prem goruči plamen v sercu momu čutim,
neverni Težeuš, al te več ne ljubim,
jer hudoban jezik ni ti znal mučati,
skrovne ljubeznosti dostojno tajati.
Bar se jesi mogal sričan nazivati
kad sujeno biše tebi uživati
Lile nigda drage nasladne milosti,

ljube tako verne serčene dragosti.
Odsad zbogom ostaj, plači al zdihavaj,
pervu moju ljubav zadobit ne ufaj:
jer ni vridan serce da ga čisto dvori
koji ne zna mučat, prez reda govori.

[52]
TEŽEUŠ SEBE PRIČA NAZLOBNIKA KRIVEČ

Ah, prokleti jezik hude čalarnosti,
pun jada, čemera, falšne nazlobnosti,
koji smil podstupit na moje skončanje,
kaj nigdar ne mislih činit valovanje.
Ja li priko reda z miloščom se hvalih
il vridne skrovnosti drugimi ovadih?
Ak sam va tom sfalil, Lila, dobro moje,
naj me v pepel zažgu černe oči tvoje.
Ak sam, Lila draga, sfalil u vernosti,
nek izginem tužan prez neba milosti;
ak se kada dičih skrovnostjom ljubavi,
nek me smert žalostna ovi čas zadavi.
Aj, smiluj se, Lila, z Bogom te zaklinjam,
pogibelji mojoj na pomoč zazivljam;
veruj da znam mučat, malo govoriti,
sercem te ljubiti, a z vustmi dvoriti.

[53]
LIPOST NAJ NE ČEKA STAROST

Čintija, veruj mi da če vrime dojt,
pervo nego misliš vsa ljubeznost projti,
kad v zercalo budeš htıla pogledati,
drume tvoga lišca nečeš moč spoznati.
A ja u slobodi, prez vsake skerbnosti,
vžival budem dneve povojlne dragosti;
plamen, ki rad tebe serce mi zižguje,
onda nit iskrica več ne oživuje.
Nego ti prez draga dneve češ trošiti,
a ja prez ljubovce moral bum živiti;
vimdar sercu bude fantenja nasladnost:
pogubljena lipost, ljuta tvoja starost.

[54]

BABAJKO OD DIVOJKE LJUBAV PROSI

Nebog starac milo protužuje,
ninfu dragu na pomoč zovuje,
ove riči pojde govoriti,
ljubav svoju ovak nakloniti:
Deh, umehčaj okornosti tvoje
ter zaprimi ljubeznosti moje;
akprem vidiš da j' mladost strošena,
al je mošnja zlatom napunjena.
Lipo t' bude starcom baratati
ki ti želi telo milovati,
kako hčerku k sebi pritiskati,
v naručaju slatko počivati.
Bar veruj mi da se ukanjuješ,
ninja draga, ak zato stezuješ
da mi starcu glava osidila,
po obrazu koža zgerbavila.
Al v životu tak se frižak čutim
da od mlada ništar se ne lučim:
kerv mi kipi, plamen zažiguje,
od dragosti serce poigruje.
Ti sadašnji golobradi dicit
kak na tergu puni jesu z riči:
jednu danas v sercu poželuju,
jutra drugoj službu naklanjaju.
Va njih nima mira ni stalnosti,
kot lisice puni šegavosti;
doklam prose, kot janci ponizni,
kak obderže, kot vuci pohlipni.
Al u starcu biva zrela mudrost,
proma ljubi vernost i pokornost,
veruj, ninfa, drago ču t' dvoriti,
kak premorem službu obveršiti.

[55]

DIVOJKA RAD LJUBAVI ŠPOTA BABAJKO

Nuti čuda, nut priče velike,
v jednom starcu ludosti tolike,
od divojke ljubav zaiskuje,
a prik praga komaj koračuje.
Još kaj gorje, mladim prigovara,
sam hudobe svoje ne spoznava;
nu, babajko, ja ti ču vgoditi,
ali pervo dat svitu suditi.
Ove jesu tvoje ljubeznosti,

tela tvoga derične vridnosti:
imaš napre čelo pliživije
neg je turan sejske biškupije.
Kremežljive kamo tvoje oči?
Komaj staklom luče dan od noči,
lasi pako stoje raztrešeni,
kot nevojnim ki su obišeni.
Mila lišca su ti prepadnula,
neg ob kosti koža usternula,
okol nosa dosta bar posluješ
da otirat šmerkle utežuješ.
A vustnice imaš u glatkosti
kot cerova kora v jednakosti;
iz njih shaja sapa tak dišeča
kot mercina v letu razpadeča.
Od dragosti, kada govoriš,
il skašljivaš, pluješ il sperduješ;
v smihu činiš vusta tak ljublena
koti figa ka je raspuknjena.
Vsa ti puzne brada i obervi
kak u zimi lisice svekervi,
gerlo ti je suho i gerbavo
koti štroku od dima sajavo.
Persti ruke imaš tak hergaste,
kot krostava žaba vse pikaste,
je l' su burle, je l' je fontanela,
s tebe cidi kot dinja prezrela.
Neču t' dalje, babajko, zderžati,
neg na kratkom odlučak ti dati:
tvoja ljubav je divojkam vgodna
kot zadnjica oku prisposodobna.

[56]

AURORA I KLITUŠ

Ljubav i nasladnost preminjuje u nestalnost

Klituš: Znam, Aurora, jadno te vrazujem,
tvoj vridnosti krivo zahvalujem;
al ni moči misal preminiti,
novu ljubav v sercu pozabiti.
Znam, Aurora, moje preminjenje
je himbeno, neverno činjenje!
Ali ne znam plamen ugasiti,
neg mi pervo sercu preminiti.
Aurora: Tak li, Klituš, moram slušat
prevarljivo baratanje?
Ah, ne morem dalje mučat

serca moga iskončanje.
Tu li vračaš ti zahvalnost
službe moje poniznosti?
Obečana ta l' je vernost
čistoj mojoj ljubeznosti?
Klituš dragi, deh, oberni
novu ljubav, dragost tvoju
ter z miloščom spet poverni
pervu vernost, radost moju.
Klituš: Znam, Aurora, moje preminjenje
je himbeno, neverno činjenje;
al mi serce zavsima pogiba,
nove ljube dragost neg zaziva.
Aurora: Ah, nevernik, tak li jališ
dužno tvoje smilovanje?
Tak li sada jadno šališ
tužno moje zazivanje?
Pazi dobro da nevernost
ku skazuješ moj dragosti
ne bu vreda pogibelnost
prevarljivoj nasladnosti.
Ar Aurora ukanjena
zna krivicu požaliti,
v jadni oblak preminjena
strašnim triskom doveršiti.
Klituš: Zaman, zaman trošiš riči tvoje,
jur aldovah drugoj misli moje,
nje vridnosti ni moč pozabiti,
rad Aurore sunce omraziti.
Aurora: Vidim ada izdvojeno
bažiliška pripitomit,
meni tužnoj odsujeno
krokodila ne umolit.
Al čemerno sad zaklinjam
vse četiri elemente,
na skončanje vas zazivljam:
nevernika izkoren'te!
Ar ni vridan zemlju tlačit
veri svojoj ki zmajnkuje,
neg paklenski plamen gasit
ki Auroru prevaruje.

[57]

JANTEA I OŽIRIO

Ljubav jednuč ukanjena ne bu drugom več sujena

Jantea: Zaman je moliti
serdite dragosti,
od jadne liposti

milošču dobiti.
Ak jedan je vknil,
ojme, ljubav moju
ter prisegu svoju
sramotno ostavil,
jur serce ne haja
nit službu nit prošnje,
neg kletve ter grožnje
u sebi ponavlja.
Ožirio: Jantea neumolna,
deh, milost, ljubeznost!
Jantea: Ni jedna več dragost
ne bu mi povojlna.
Ožirio: Ak v dužnoj stalnosti
nevernik znal skrivit,
u čistoji vernosti
ja neču preminiti.
Jantea: Ne želim spoznati
po drugoč jur kvare,
nadalje skušati
himbene prevare.
Ožirio: Jantea ljubljena,
rad tvoje vridnosti
naj bu mi sujena
neg rišca milosti.
Jantea: Bar riči ne troši
rad moje okornosti,
nadalje ne prosi
od stine dragosti.

[58]
KOMAR JADNO KLUJE DRAGO LIŠCE ORIŽBE

Kada žarko sunce v oroslan dospiva
ter z jakostjom svojom zemlju zažigiva,
od vručine silne zgiba vse stvorenje,
kripost poiskuje nevojlno življenje,
tad v zelenu lozu vsaki rad utiče,
hladnomu studencu veselo primiče
il u bistroj vodi raduj[e] gaziti,
kotrige života nasladno hladiti.
Va 'nu dobu pojde Orižbe šetati,
lipo svoje telo na samom kupati,
koje alabaštru spodobno v belosti,
a mramoru svitlom u dičnoj glatkosti.
Biše malo potom zdencu prošetala,
pod jesenim hladom slatko pozaspala;
nje dostojnost ki bi vidil kad počiva,

rekal bi da Venuš s Kupidom prebiva.
Al komar hudobni smil se vim podstupit,
na angelsko telo neverno dobrundit
ter s čemernim klunom lišce vuražuje,
ah, tu vridnu kervcu nemilo sasnuje!
Ti čalarni komar, ti komar prokleti,
kak smiš takva kinča kradomce vazeti?
Tak li je nasladnost gnjusu odsujena,
nezgovorna lipost užit dopuščena?
Oh, da b' mogal kada tu sriču skusiti
ter blaženo lišce Orižbe ljubiti,
ne bih kervcu sasnul, jadnovito kljuval,
neg kot dušu telo u dragosti čuval.

[59]

BUHE BANTUJU ZORICU

Oh, Zorica tužna,
kak postaješ nujna
jer te buhe tak bantuju,
nemiloma kljuju!
Kaj vsedil posluješ,
sprid i zad ziskuješ?
Je l' te buhe tak bantuju,
nemiloma kljuju?
Sad posižeš v nadra,
sad u dolnja jadra,
nigda herbat v stinu ribaš
il haljinu zdizaš.
Sad štunfice zvlačiš,
zopet vred oblačiš,
sad oplečak preminjuješ,
kitlicu stresuješ.
Nogu z nogom ribaš,
kolina stiskivaš,
i terbušac ne miruje,
ručica ščesuje.
Oh, tužna Zorica,
svidoči guzica,
ka se javlja izdihujuč,
odviš pregibujuč.
Al kad sriča služi,
v ščapce ka zapuzi,
ni te muke izmisliti,
buhu pogubiti.
Nu, Zorica, slušaj
ter moj navuk skušaj,
veruj, češ se obradovat,

od vsih buh mentovat.
Poj k vodi tekuči,
sed vnutar kupljuči,
za junaka pak proskerbi,
skaži gdi te serbi.

[60]

**BI GRUJICA U LOV PROŠAL,
NA DVOJICU NE HTEČ DOŠAL**

Kada sunce največ grije,
pojdoh jednuč na lovinu
v gustu lozu, gdi ne sije,
iščuč zajca il zvirinu.
Al me sriča namirila
da pogledah va dolinu
gdi pri zdencu govorila
draga dragu na kolinu.
Skup se lipo obimljuju,
z rukom poprik zagerljuju,
vusta k vustan pritiskuju,
lišce k lišcu priložuju.
On njoj tuži vnođu žalost
u ljubavi ku je sterpil,
ona tverdi serca stalnost
da u tugah ni zneveril.
Veruj, draga, ni terplenje
ko b' me moglo preplašiti
nit vridnije ko veselje
tebe, duša, omraziti.
Ja se srična pak nazivam
odkad spoznah vridnost tvoju
ter iznovič potverđivam
tebi, serce, ljubav moju.
Ižabela, moja dragost,
tvoj bih vazdar, želim biti,
ar ne čutim drugu radost
neg v milošči tvoj živiti.
Oh, Aminta, dika moja,
tebe čisto hoću ljubiti
i do groba biti tvoja,
od vernosti nigdar lučit.
Ižabela, čini probu
službe moje poniznosti.
Oh, Aminta, nimaj dvojbu
v serca moga ljubeznosti.
Ovo z rukom veru dajem
tebe, duša, verno služiti.

A ja serce tvom pridajem,
teb', Aminta, stalno ljubiti.
Ova bihu govorenja
ke iz kraja mogoh slušati;
kakva pako pripečenja,
vsak pomisli, ja ču mučati.
S tim otidoh po dubravi
zvire koje uloviti,
vas razmišljen, u ljubavi
če l' kad meni tak zgoditi.

[61]
LOVAC PRAVO ČINI AR V SLOBODI ŽIVI

Pravo jesu priđi hteli nazvisti
da se more sričan vsaki nazivati
ki življenje svoje tak zna urediti,
prost od skerbi, poslov vrime uživati.
Ta blaženi žitak lovac nasleduje,
poslovanje njegov biva listor radost,
on u sercu svomu povojlno živuje
ar vsi trudi, skerbi postaju nasladnost.
V lipom protulitju perva dneva stane,
jagariju svoju dostojno razluči,
kamo god oberne il neg korak gane,
ptice vsakojačke začuje pojuči.
Odovud se javlja slavič ljubeznivi
pod kitici niskoj, ali zelenitoj,
z dragim svojim glasom usil govorlivi
prihod nazvistuje zori rumenitoj.
Odnud pako štiglic, grijendlic prijavljuju,
cajzlin tere finki lipo veseleči,
z glasnim svojim gerlom skup se pozovuju,
spriđ i zad za lovcem bisno proleteči.
Ak u zrak pogleda, škerlac preigruje
Bogu milo hvaleč rad sunca žarkosti,
do oblakov skoro lit svoj podiguje
kažuč v malom telu prečudne zmožnosti.
Malo dalje ide, to k lozi dospiva,
vred na igrališču kokota začuje;
grivaš pako golub na hrastu zgerljiva,
jarebica lozna druga privabuje.
Ak podigne oči prom suhoj kitici,
zadružnu če vidit milu golubicu;
namirce kad dojde tekučoj vodici,
tu če najti pijuč ljubljenu gerlicu.
V takvoj nasladnosti svoje telo trudno
pri studencu bistrom lovac počivuje,

svicke himbenosti il činjenje nujno
prostu nj[e]gvu misal v ničem ne zbantuje.
Oh, povojlni žitak, oh, stokrat blaženi,
nima navidnosti drugih povekšajnju,
časti, dike, kinči, kako god stvoreni,
nisu uzrok sercu tužnom zdihavanju.
Nego vas povoljan lipa zraka vživa,
dostojne lovine vesel nastoječi,
u slobodi dragoj dan i noć prebiva,
skerbi, policije drugim ostaveči.
Vsak mu je prijatelj, vsaki drago ljubi,
a ni jednom misli preuzeti sriču,
z lažmi prilizivat ništar se ne trudi
nit raduje druga spravít u nesriču.

[62]

ZVIRARA MARLJIVO LOVLENJE ČINI SERCU POVOJLNO ŽIVLENJE

Pervo nego Febuš iza briga zajde,
svitle svoje trage nad zemljom razgerne;
pervo nego rosa na polju razajde,
a prigusta magla nad goru oberne,
zvirar jur na nogah pušku pripravljuje,
gdi će zvire najti, u sebi misleči,
priko rosna polja marljivo šetuje,
po zelenom lugu poslušno hodeči.
Iz leva zagleda na maloj čistini
lisicu kraduču, zajce zigrājuči;
malo dalje pako na jednoj ledini
hudobna divjaka zemlju rovājuči.
S trudom nezgovornim k njemu približiva,
od hrasta do hrasta skrovnomce dohodi;
po već puti s puškom želno namiriva,
koncu ogajn spruži, divjaka pogodi.
Oh, kakovu radost zvirar tada čuti
da ob pervom hitcu sriča poslužila,
zadovoljnim sercem nadalje se trudi,
al nut izpred njega serna iskočila!
Od naglosti nemre na sinjal pobrati,
medtim guščavina zvire otimluje;
malo v toj žalosti moral prebivati,
da jelena starca rukajuč začuje.
Na ta glas poteže vsakom marlivostjom,
vidi vuka kašuč, na buki h[e]juša;
ne zna kaj začeti svojom pohlipnostjom:
če l' jelena slidit, vuka al hejuša.
Milo mu je jedno, drugo još milnije,

ak na ovo hiti, ono će oplašit;
dok sobom razmišlja koje bi dičnije,
jelena zagleda k potoku doprašit.
Onda vred dokonča svoje razmišljenje,
pojde rad jelena drume obračati
ter priličnim jarkom, ne gledeč terplenje,
čes klade, čes germje blizo dohajati.
Ravno tada jelen biše začel piti
štimajuč pokojno zdenca uživati;
al zvirar na njega primirlivo hiti
da na prvom skoku mora skončivati.
Dobro prigođenje verlo ga raduje,
nezgovornu dragost v sebi povekšiva;
va toj nasladnosti domom zavračuje,
ali polag puta medvid pomerljiva.
Vreda pušku spravi, izlize na kladu,
medvida premiri, zgodi među oči;
šetuje iz luga, dan bi na zapadu,
veselje ko ima ispisat ni moči.
Ta slobode drage koristna je vridnost
da v divjaku skonča čemernu himbenost,
u medvidu stare hudobnu serditost,
u jelenu pako oholu sponešast.

[63]

EHA SRIČAN GLAS

Dragi eho, k tebi protužujem: čujem,
nezgovornu serca žalost moju: tvoju,
da v ljubavi ne uživam radost: žalost,
neg nevolju i terplenje tužno: suzno.
Premda Kloriš ufanje mi daje: daje,
da rad svita skaziva nemilost: milost,
al hudobnu va sebi ne hrani: hrani,
tverdokornost, još manje neljubav: ljubav.
Ja podpunom tugujem nemilo: milo,
izlag ričih ništar ne izprosim: prosim,
jur dvi leta da ju serce služi: služi,
ne b' mu nigdar misal postati neverno: verno.
Eho dragi, tebi se ojavljam: javljam,
je l' mi ufat, je l' mi izdvojiti: biti,
je l' ostanem, il dalje odhajam: najam,
deh, obznani kaj prigodit hoče: hoče.
Čujem: tvoju: žalost: suzno: glasi,
daje: milost: hrani: ljubav: glasi,
milo: prosim: služi: verno: glasi,
javljam: biti: najam: hoče: glasi.
Sričan ada morem se nazvati

kad mi ljubav sujena vživati,
bude radost vse pervo terplenje,
bude dragost ostalo življenje.
Viva eho, ki dobro glasuje:
tužno serce z ufanjem raduje.

[64]

PASTIRNICA

Ne b' zvizda Danica još zabelila
nit svitla zornica zarumenila,
da pastiri vstaju, skup se zazivaju:
haj, pomoz, Bože,
na polje zrenimo ovce i koze!
Veselo pojdoše z blagom verviti,
z dipljami igrajuč sunce slaviti,
oh, da si blaženo, od Boga stvoreno,
vsim na veselje,
ti daješ pravu kripost i življenje.
Na lipu čistinu kad bihu zašli,
milahne ovčice sito napasli,
kozlički preskakujuč, germje ogrizujuč,
pojdu prihajat
hladnomu studencu, blago napajat.
Pastir pastiricu k sebi zaziva,
v družbi poveljnoj hlada uživa,
nasladno kušujuči, drago obimljuči,
za radovanje,
oh, kakvo lipo biva dugovanje!
V germju zelenom druga dvojica
mesto ziskiva gdi raste rožica,
na notu pofučkuje, v strunu udaruje,
za radovanje,
oh, kakvo lipo biva dugovanje!
Ostala družina, kak sriča zgodi,
s pastiricom mladom vrime sprovodi,
gdi jedan ne vtegne, drugi pak priverne,
za radovanje,
oh, kakvo lipo biva dugovanje!
Jur sunce med gore zapalo biše,
veselo proti domu poverviše
dva na dva pjevajuči, friško skakajuči;
takvo življenje
ne daje turobnosti nit terplenje.

[65]

KUPIDO MILOSTIVNU DAJE AUDIJENCIJU

Zaljubljena serca vsa ujedno:

Prezmožni Kupido, ladavac zemajlski,
k tebi se utiču vsih orsagov stranski
proseč sercu svomu drago smilovanje,
nezgovornim tugam milo polahčanje.

Kupido: Tužbe vaše hoću marljivo slušati,
vsakom po vridnosti pravicu skazati;
zato neg po redom bliže pristupite,
otajnosti svoje čisto protužite.

Popi: Velika krivica svicke hudobnosti!
Jur nam ni smit deržat ikakve liposti,
kuharicu mladu, ar taki morguju,
k tomu do kurviša očito špotuju.

Kup[ido]: Takvu svita sumnju priličnu spoznajem,
zato prijatejski ovi svit vam dajem:
da, kad obljubite mladu kuharicu,
vreda ju potverte najbližnju rodicu.

Redovniki: Jesmo i mi z mesa kot drugi stvoreni,
bivamo kak sužnji v kloštrah zatvoreni,
kad bi nam i sriča mogla ka prigodit,
zaman, ar prez druga ni smit van ishodit.

Kup[ido]: Dajem vam dva puta, zber'te ki se vidi,
jedan je pod ime pobožne spovidi,
druga zaslipeči, z dragom pak užiti,
al najsigurnije za dvi proskerbiti.

Oženjeni: Ženami našimi nismo zadovoljni,
ki s[t]arom, ki s hudom, ki z merskom povojlni,
ako liploj kojoj skazujemo službu,
gorju pak od vraga imamo njih družbu.

Kup[ido]: Vašemu terplenju teško je vgoditi,
sama skradnja vura zna tu bol zvraciti,
medtim sil'te vusta drage riči davat,
z drugom pak, povojlnom sercu milo vgajat.

Udovci: Ovo jur oddavna udovci živimo,
ljubu po vridnosti nigdir ne dobimo,
divojke nas nete rad zrele starosti,
udovice friške rad blaga skuposti.

Kup[ido]: Tugi vašoj pomoč hoću svitovati,
kako vred z ljubovcom čete radovati:
ki med vami bogat, vazmi siromašku,
ki v životu čverstan, išči stare tašku.

Mladenci: Leto dan služimo ljubi prez radosti,
naša verna služba nima zahvalnosti,
ke nam veru dale čiste ljubeznosti,
drugim privoliše cvit svoje liposti.

Kup[ido]: Pripečenje takvo od serca žalujem,

al vas naplatiti tverdo običujem,
poiščite ljubu povojlne dragosti,
dat vam hoču oblast dobit nje milosti.

Dvorani: Prezmožni Kupido, zlo nas pritiskuje,
vsaka vridna ljuba zato oduruje,
kaj nam ni sujeno bogato imajnje,
zlatom tere srebrom cifrasto deržanje.

Kup[ido]: Tak li ženski narod oholo zgizdiva,
lipost premineču prez reda zvišiva?
Ja ču znat razlučit, naj vam ne bu dvojba,
da človičstvo vaše bu prijetna mojlbja.

Katane: V ljubavi nit v službi ni nam smilovanje,
kako golopendam tužno proštimanje,
radi nemilosti moramo zdvojiti,
ar prez zahvalnosti teško je živiti.

Kup[ido]: Ni katani lipo nit je pristoječe
ljubav zaiskivat, blago prohodeče,
ar na petlariju sam se hoče spraviti,
z obšanostjom ljubu napotlam ostavit.

Tergovci: Velika krivica nam se prigođuje,
vsaka mlada ljuba jalno zneviruje,
dok imasmo blaga, znale su nas ljubiti,
sad, da mošnjja prazna, gotove oddurit.

Kup[ido]: Vnogu jeste znali z darmi prehiniti,
siromah junaku priliku skratiti,
zato sad i one jesu premineče,
ni peršone vaše, neg mošnju ljubeče.

Dijaki: Trudimo u knjigah mi cvatuču mladost,
ufajuč uživat u ljubavi radost,
al divojke prošnju našu zamičuju:
pojte lizat tintu, jaderno odpravljaju.

Kupido: Ni vam zato krivo, nego je dostojno,
da lipim divojkam biva nepovojlno
z dičaki baratat, ne majnka junakov
bolje zadovoljnih, kot v nebu oblakov.

Gospoda: Znaš, Kupido slavni, gospocko življenje,
tebi neg na diku je naše mišljenje,
zapovidi tvoje verno zveršujemo,
čista serca naša vilam aldujemo.

Lipotu dvoreči, u nas biva stalnost,
ljubav uživuč, zamučana vernost,
vimdar nismo srični milost zadobiti,
drage lj[u]beznosti nasladno užiti.

Kup[ido]: Po gospodi največ slavu zadobivam,
kraljestva mojega zmožnost povekšivam,
zato dužan jesam zahvalnostjom vračat,
ljubav i prijazan z ljubavjom naplačat.

Oto vam predajem strilu ognjenitu,
ljubave zmožnostjom dično perenitu,
da si svomu sercu drago ugodite,

samo z govorenjem jalno ne bludite.
S tim Kupido pojde z gospodom šetati,
vnoge otajnosti vridno občinjati,
navuka dajuči lipe šegavosti,
tverdokorna serca dobit ljubeznosti.

[66]

VENUŠ NASTANE DAVAT AUDIJENCIJU

Ženski spol ujedno:

Presvitla kralica, dična u zmožnosti,
tebi naklajnamo serca poniznosti,
tverdno ufajuči milost izmoliti,
krivičnom terplenju pravicu dobiti.

Venuš: Lipo vas pozdravljam, drago pohranjenje,
razumiti želim vaše protuženje,
potribščinam vašim dobar navuk dati,
vsakoj po vridnosti milošću skazati.

Divojke

ružne: Ni nam vsim sujeno lipom naroditi,
lišca z ljubeznostjom oholo dičiti,
nigdor nas pak neče milovati ružne,
zato nam je živit prez ljubavi tužne.

Venuš: Ja nesriču vašu od serca žalujem,
teško ružnu ljubiti, lahko to verujem,
vimdar miloj prošnji pomoč hoću dati,
blago i človičstvo obilno podati.

Divojke

lipe: Tužna naša lipost, ar je neg čemernost,
ljubav obečana postaje nevernost,
komu venac dasmo, jalno izgizdava,
koga serce ljubi, dragost ne spoznava.

Venuš: S tim je zmožnost moja odviš vuražena,
zahvalnost ljubavi zavsime pozabljena,
bar ne budem Venuš, ču vas uvoliti,
takve gizdavice k nogam položiti.

Udovice

verstne: Ovo osmo leto jesmo udovice,
pune su nam hiže nevojlne dičice,
od friških udovcev ni nam smilovanje,
od junakov mladih majnje proštimanje.

Venuš: Takvom[u] betegu teško je pomoći,
jer starosti vaše dica su svidoci,
neg na stan vazmite mahnita katanu,
znat će dobro zvrāčit vsaku staru ranu.

Udovice

mlade: Udove ostasmo v cvatučoj mladosti,

navadne užiti ljubavi radosti,
al rad ničemurna svita običaja
moramo strajati dok leto ishaja.

Medtim pogubimo sriču nam povojlno,
jer ni smit iskazat dragost zadovojlno,
mladi pak junaci z ričjom ne raduju,
neg ljubavi prave zaklad potribuju.

Venuš: Istina, mladosti teško je zmagati,
jur navadne hrane leto dan strajati,
zato vam dopuščam ljubeznost užiti,
sam[o] znajte mudro nasladnost pokriti.

Snahe

pristare: Ni moč sercu našem žalost preboliti,
s friškimi junaci htism[o] zaručiti,
listor da užimo ljubeznive danke;
sada nas zamiču ljubeč mlade, tanke.

Venuš: Da mlad voli mladoj, natura to daje,
al terplenju vašem vraštvo vim ostaje,
listor blago zderš'te pod svojoj oblasti,
nete vam pomajnkat u ljubavi slasti.

Snahe

mlade: Po nesriči našoj starcem privolismo,
bogastvo veliko tužne pohlipismo
ufajuč dočekat serca radovanje,
odurne starosti vreda iskončanje.

Sad nam takva tuga odviš dodijava,
lipa naša mladost dobra ne spoznava,
ulogi, betegi su nam na veselje,
dan i noč terplenje ljubleno življenje.

Venuš: Oh, kak mi je sercu teško poslušati,
s kervjom mojom rada bih vam pomoč dati,
al zaman z vrimenom čemerno boriti,
ni prilike bolje neg mirno terpiti.

Dojti hoče doba povojlne dragosti,
sadašnja terplenja preminiti v radosti,
medtim naj vam serce drage misli hrani,
ufanom junaku ljubav ne zabrani.

Opatice: Rad starijih straha priko dobre volje
obisismo na se petljarske nevolje,
biva i nam kervca kot drugim goruča,
prez hasni prohaja, oh, mladost cvatuča.

Venuš: Vi se zneveriste orsagu mojemu,
sebe izručiste pod oblast tujemmu,
drugo vam ne more volju ispuniti
neg provincijala milost zadobiti.

Slobodne: Živimo slobodne, al prez zahvalnosti,
vridni oduruju naše ljubeznosti,
vimdar človičanstvo po nas povekšiva,
vsak potriban pomoč dragu zadobiva.

Venuš: Ki zadobit more teleču pečenju,

našto kupovati govecku rebernju?
Ni vam triba va tom jako poteščavat,
dosta vam sloboda ljubavi uživat.

Starice: Pokihdob nas starost na to jur spravila
da kožica glatka zavsim zgerbavila,
jedinu milošču ponizno molimo,
za poslužit dragim meštriju prosimo.

Venuš: Tribovanje vaše kruto je pravično,
ar v mladosti lipoj dost služiste dično,
zato vam darujem ov moj lasac zlati,
pred zmožnostjom koga sercu ni obstati.

Gosposke

kervi: Oh, preslavna Venuš, tebe pozdravljamo,
ljubeznosti tvojoj serca naklajnjam,
ti znaš misal naših derične skrovnosti,
kakve podnašamo otajne žalosti.

Ufanje jedino zadobit pravicu,
požalenu vidit očitu krivicu
podlažemo milo tvojoj uzmožnosti,
verne službe naše dužnoj zahvalnosti.

Venuš: Draga moja družba, drago radovanje,
nezgovorno imam z vami smilovanje,
al vas lipo prosim, nimajte dvojiti,
dragost, radost sercu povojlno dobiti.

U čem največ zmorem, sada vam podajem:
serce u ljubavi goruče predajem;
koga god dotakne jedina iskrica,
ak vam ne bu sužajn, bud moja krivica.

Obilnije želim z vami govoriti,
sadašnjega svita šega obznaniti;
hod'mo v lipoj družbi Floru pohoditi,
onde beruč cvitje sercu ugoditi.

[67]

RUKAM BELIM NA DIKU

Deh, ruka ljubljena,
iz čista mlika stvorena,
milo priziva,
slobodu vsaku udil zadobiva.

Jur serce ranjeno,
na poklon umiljeno,
tvojoj dragosti
valuje rado svoje zmožnosti.

Da b' jednuč sujeno,
z miloščem privoljeno,
oh, celovati,
navik ti hoću službu aldovati!

Deh, roka blažena,
prom snigu prispodobljena,
oblada belosti,
kak dragih sercev vse ljubeznosti.
Je l' kada viditi
prez duše telo živiti?
Ah, ni moguče,
prez tebe serce je pogibuče.
Neg jednuč kušnuti,
predraga, k sebi stisnuti
daj dopuščati,
življenje hoču vesel dokončati.

[68]

KLORI NESRIČNA

Ja nesrična Klori da bih pitat smila
zašto sam se na svit kada porodila!
Ar veselje moje cvatuče mladosti
ne bi neg terplenje, tuge i žalosti.
Z domovine projdoh ufajuč radovat,
Jupitera z voljom vridno gospodovat;
rodbinu ostavih, prijatelje zmožne,
štimajuč užiti ljubeznosti zložne.
Al čalarna sriča vred mi navidila,
batrivo ufanje v čemer preminila;
pravo još ne spoznah svita nasladnosti,
prez mire i broja čutih turobnosti,
ke ni moč ispisat, manje zgovoriti;
k tomu da ne prudi skrovno protužiti,
ar rizične rane gusto previjati
čine prez koristi muke ponavljati.
Za me naj govore vnoga zdihavanja,
bar svidoci budu suzna prolivanja,
da ni dneva, vure kada ne tugujem;
celo projde leto jednuč ak radujem.
Ravno kako sunce, gda nastane zima,
kaže da je svitlo, al žarkosti nima:
tako i ja kažem vajnsku nigda radost,
al u sercu vimdar nimam nego žalost.
Tebi, Vsemoguči, jesu otvorena
vsa terplenja moja, zavsimo podložena;
v tebi samo ufam milošću spoznati
ter na drugom svitu navik radovati.

[69]

PRIČANJE U ZAMIRI

Jur ne hajaš moju družbu,
Klori draga, vernu službu?
U čem ti se zamirila,
deh, s kim potom odurila?
Je l' pregriših u vernosti
serca moga poniznosti?
Je l' premilo zdihavajuč,
dragost tvoju zazivajuč?
Ako znal sam zagrišiti,
želim vridno spokoriti;
vekša budi milost tvoja
neg nehteča ludost moja.
Ni na svitu kaj dičnije
nit činjenje povolnije
kot potrebnim pomoč dati,
a poniznim smilovati.
Pred te, Klori, poklecujem,
oproščenje zazivujem;
volil bih se nigdar rodit
lascu tvomu kot ne vgodit.
Deh, obrni drage oči,
tužnom sercu daj pomoči,
gani vusta ljubezniva,
bud mi z ričjom milostiva.

[70]

BETEG DRAGE KLORI SERCE POŽALJIVA

Bi mi jedno vrime užiti sujena
mila tvoja dragost, oh, Klori ljubljena:
ah, kuliko puti bih od tebe ranjen,
po milošči tvojoj nazopet ozdravljen!
Još s čim vekše, draga, rane moje bihu,
s tim me v sercu momu bolje veselihu;
dobro znaduč kakva je ljubavi zmožnost,
da vse ljute rane postaju nasladnost.
Prija v tebi živih, sad bolestnu vidim.
Al kako prez duše i serca ja živim?
Stvoritelju svita, deh, daj joj pomoči,
telu momu živit prez duše ni moči.
Vi, vustnice drage, vi, življenje moje,
gdi biser, rubinti zatvoreni stoje,
lilija nit roža ne bi tak dišeča
kot vi, z dragom sapom vusta govoreča.
Biste nigda uzrok mojemu veselju,

sada rad vas tužim u težkom terplenju;
zazivanju vnogom oglasit se nete,
listor s praznom maglom kriči moji lete.
A vi, lišca mila angelskoga stvora,
ke bliščaste dično kak rumena zora,
biste pervo kripost moje nasladnosti,
sada jeste uzrok čemerne žalosti.
Kamo lipe oči, kamo njih ljubeznost?
Tak li v kratkom hipu pogubihu svitlost?
Nut kak prebledihu; ajme, prigođuje
da, kaj cvate vjutro, k večer povenuje!
Tak li rad betega dragost preminila
ka mi jesi vazdar duša, serce bila?
Vidim, vsaka radost ima u dragosti
mali červič, uzrok nje pogibelnosti.
Oh, predraga Klorigl, Klorigl ljubezniva,
na te gledeč, serce milo zamagljiva;
od Boga ti prosim vreda ozdravljenje
il s tobom ujedno moje pogibljenje.

[71]

BUHE NEVOJLNO SKONČAJNJE

Takvo strašno prigođenje,
popom, fratrom na sujenje,
ar v prokletstvo zapadiva
živo telo ki skončiva.
Biše dalje od pol noči,
tak govore vsi svidoci,
da nit kriva niti dužna,
mirno, veruj, buha tužna
prik terbuha, polje ravno,
mimo šunke, mesto slavno,
ne navrača na harmicu
boječ zgubit vsu zdravicu.
Kad jur došla med dolice,
pervi konfin od guzice,
htiše onde počinuti,
v rosnoj travi osvanuti;
al zagermi vred lumbarda
iz Soksane, stara grada,
koja zgodi tako strašno,
vsu na kuse zmervi lasno.
Oh, komu se ne b' smilila
glavu svoju da zgubila
tužna buha prija zore;
deh, pivajte, mile hore!

[72]

POP SNAHU POZDRAVLJA, ONA VRED SE JAVLJA

U posreda zime mimo sela jaše
mahnit sufragija, plebanuš bijaše.
Al polag studenca snaha friška stala
z bosimi nogami, rubeninu prala.
Zasukane ruke dalje lakta ima,
halju zagernjenu više od kolina,
od silene zime koža se vužgaše,
a rumeno lišce kot plamen bliščāše.
Ovu lipu snahu verlo pop zmiruje,
rad nje ljubeznosti serce mu raduje,
"dobar dan" nazivlje ruku podavajuč,
gladi milo lišce v nadra posigajuč.
"Oh, ljublena snaha, kako te milujem,
to zimno terplenje rad tebe žalujem;
ako ti je volja život natopliti,
hod pod moju šubu, vreda ču t' vgoditi."
"Lipo vam zahvalim", snaha govorila,
"nisam, dragi pope, tako ozebila,
imam v petah ogajn, a v riti kresalo,
za popovsku bradu dostojno zercalo."
"Prosim ada, draga, nemoj zakratiti
ob ognivo tvoje ogajn izkrišiti,
kaj nažgati morem tu moju svičicu,
ar ni vidit puta u tvoju zadnicu?"
Snaha vred skočila, halju zagernula
ter na diku popu strašno zaperdnula:
"Ovo ti, moj pope, vuglen i iskricu,
nažgi s tvojim nosom potribnu svičicu."

[73]

MATI HČER UDAJE, POŠTEN NAVUK DAJE

Oh, ljublena hčerka, vrime približiva,
zarukov odlučnih termin jur dospiva,
z tobom, duša, milo lučit,
zaručniku vred izručit
tvoje vridnosti.
Pervo razlučenja ču te svitovati,
prišastnom vrimenu pošten navuk dati,
s kim se budeš mogla dičit,
Bogu, svitu vridno živit,
sercu vgoditi.
Budi gospodaru ovčica pokorna,

volji, zapovidi nigdar tverdokorna;
s čistim srcem njega ljubi,
vsom jakostjom verno služi,
dobro pameti.

Prez dopustka muža goste ne pozivljaj,
u nebitju njegovom stranske ne prijimljaj;
hiže tvoje otajnosti,
tot dragosti, tot žalosti,
drugim ne ufuj.

Ništar se ne pačaj v lucko prigođenje
nit želno spitavaj orsaga činenje;
ni jednoga naj hudati
al drugoga izvišati
prik dostojnosti.

Podložnu družinu vnemar ne zaverži,
v hižnom poslo[v]ajnu ter u strahu derži;
nigda sama bar iglicu
vazmi v ruke il preslicu,
peldu dajuči.

Ni potribno vasdan pri zercalu sidit,
s kravzanjem, s cifranjem kot Dijana cirit;
ar kaj drugim je nasladnost,
mužu biva tužna žalost,
hčerka, veruj mi!

Zato vimdar snaga vsim je pristoječa,
po vridnosti oprav dična, pronoseča,
telo lipo čisto deržat,
drago lišce gusto vmivat,
ruke snažiti.

Susestvo proštimaj, ne bud zamirljiva,
proti gospodaru v ničem nemorgljiva;
verhu vsega ne pjančivaj,
priko reda ne strošivaj
v svickih zakonih.

Ak ti bu sujeno dicu zadobiti,
nemoj bolje jedno neg drugo ljubiti;
truda svoga k njim ne šparaj,
pildu, navuk pošten davaj
v pervoj mladosti.

Kada gospodara vidiš dobre volje,
znaj i ti priložit serca drage volje;
ako l' pako u žalosti
ti jednaka v turobnosti
raduj i žaluj.

U potribi vsakoj, va dne i po noči,
ogrustna ne budi dužne dat pomoči;
ne himbeno, ne hudobno,
neg marljivo, dobrovojlno,
s čistom ljubavjom.

Spomeni se prava bit prijateljica

i do groba verna kak tovarušica;
jer kot duša telo ljubi,
vridna žena mužu služi
misal zveršeči.

Prisegi prestrašnoj nimaj prekeršiti,
z gospodarom svojim zlo i dobro vžiti,
kot dvi drage golubice
verne skupa pomočnice
živit i umriti.

Ov spominak, hčerka, verno ti ostavljam,
z materinskim mlikom drago te zaklinjam,
nimaj svita čalarnosti,
nepristojnoj nasladnosti
posluh davati.

Imaj pred očima glas, ime, poštenje,
dično i hvaljeno bu tvoje življenje,
na 'vom svitu češ radovat,
a na drugom vik kraljovat,
nimaj dvojiti.

Od Boga ti, hčerka, dobro i radosti,
a od mene, majke, ljubav i dragosti;
iz mene se naj zabiti,
svitlu diku potamniti
svoga kolena.

[74]

OTAC SINA OŽENUJE, PRAVO HIŽIT NAPUTUJE

Ljubljeni moj sinko, milo te odhranih,
na junačke noge dostojno postavih,
k tomu jur proskerbih i tvojoj mladosti
zaručnicom vridnom roda i liposti.

Buduč da se vnogi v nezvist oženjiva,
blagoslova Božja z ljubom ne uživa:
zato, dobro moje, ču te svitovati,
s tovarušem dragim srično prebivati.

Zavezom jednakim skupa priseguju
muž ženom na vernost, serca si alduju;
kako ruka ruki na pomoč stvorena,
tako je u hištvu dragost odlučena.

Mužu je pristojno peldu dobru dati
da se more žena v zercalo gledati;
proti njoj skaživaj ljubav, smilovanje,
sebi čini nosit posluh, proštimanje.

Pregrihe pomajnše mudro pregledivaj,
ne za vsaku karaj, špotaj il vudiraj;
ar tak ničemurne tolvajske naglosti
nisu pristoječe hižnoj jedinosti.

Nego, dragi sinko, kaj ti ni ugodno,
v bitju il nebitju drugač nepovojlno:
na ufanom ženi drago progovori,
z načinom ljublenim želenje otvori.
Pred njom bar ne skrivaj hižne zmogučnosti
niti kaži dvojbu čiste nje vernosti;
neg tri dugovanja triba samo mučat,
ženi na spoznanje nikakor dopuščat:
pineze i kinč svoj pod oblast ne dati,
kak ti život zmožan, zavsims ne skazati;
strajnske otajnosti al stvari derične
poufati ženi bivaju nesrične.
Priko vridna reda cifre naj terpiti,
ogovor pri ljudi znaju vred spraviti;
k tomu tak hudobne svita nasladnosti
uzrok jesu nigda serca turobnosti.
Bivaju rizična vnoga gostovanja,
na proščenje crikvam gusta pohajanja,
po susestvu odviš slobodno klatarit:
čine u poštenju čemerno zahvalit.
Zato ne skrativaj pobožnosti dične,
veselja poštena, razgovore vridne;
ar tesnoča vnoga pervlje zna naškodit
neg sloboda sridnja koje zlo prirodit.
Naj ti ne bu dikla tužna službenica,
al nit preohola tebi glavarica;
ne daj joj u dobru odveč izgizditi
niti radi straha nevojlno zdvojiti.
Ne pomajnkaj, sinko, u tvojoj dužnosti
dostojne skaživat ženi ljubeznosti;
nemoj tvoje vile skraja iziskivat,
jer nevera takva smi se naplativat.
Zapovid je Božja verno skup hižiti,
tovaruša draga kot sebe ljubiti;
da b' od Jecabele još ružnija bila,
naj človičstvu tvomu vridna bude vila.
Z Adamova rebra Eva bi stvorena,
ne iz nog il glave opervič rojena;
htil je Vsemoguči po tom iskazati
da muž ženu ima kot serce čuvati.
Ova, sinko dragi, na pameti imaj,
mirno i jedino z ljubom ti prebivaj;
hočeš u človičstvu vridno napridovat,
u dragosti pravoj blaženo radovat.

Fili draga, kak raduju,
v persih tvojih preigruju
golubice belosnižne,
u vridnosti slavne, višne.
Vposred kojih procvativa
dična roža rumeniva,
tebi dajuč ljubeznosti,
sebi pako nasladnosti.
Bar slobodno, ah, rožica,
med vsim cvitjem ti kraljica
sad se moreš nazivati,
nigdar bolje prebivati.
Jer u nadrih položena,
dragim kinčem odičena,
jedne dive vživaš lipost,
živa sunca pravu svitlost.
Oh, da b' bilo kad sujeno,
s tobom zminit dopuščeno,
hotil bih se sričan deržat,
u blaženstvu takvom ležat.

[76]

DRAGOLJUBA ZLAMENJE

Bud mi, Fili, dopuščeno
u vernosti, poniznosti
cvit naklonit umiljeno.
Dragoljub je ime cvitu,
rad dragosti, rad vridnosti
dobro znano vsemu svitu.
Al razmisli to stvorenje
zač je belo kad je zrelo:
vridno spoznat češ zlamenje.
Ar z beločom nazvistuje
da ljubeznost ter jedinost
čisto serce potribuje.
Kaj su vnogi pak zvončaci:
zlamenuju da zvezuju
u ljubavi kot lančaci.
Zato prosim: cvit nastani,
koga gledeč, drago misleč,
z verna sluge ne pozabi.
Veruj, Fili, da te služi,
ne himbeno, neg serčeno,
ki ti šalje dragoljubi.

[77]

PENELOPE SRAMOŽLIVOST

Ulišeš: Ikaruš zibrani, ovo ti se klanjam,
ponizan Ulišeš od serca pozdravljam,
obečanu proseč milost,
hčerke tvoje dragu vridnost,
koju zaslužih.

Ikaruš: Hrabreni Ulišeš, vidih vernost tvoju
s kojom si tri leta Penelope dvoril,
ne želim zakratit rič poštenu moju,
ar iz prava serca sam ti hčer privolil.

Penelope draga, oh, hčerka ljublena,
došlo je jur vrime s tobom milo lučit,
buduč da od Boga sriča ti sujena
roditela ostavit, zaručnika ljubiti.

Zato, mila duša, blagoslov ti dajem,
tebe, moj kinč dragi, vse moje radosti,
hrabrenom Ulišu dostojno predajem,
ž njim prebivaj v miru, vživaj ljubeznosti.

Ulišeš: Penelope slavna, božica liposti,
draža i dičnija vsih kinčev vridnosti,
otca tvoga volju spunih,
tri godišča tebe služih
verno, dostojno.

Bili su svidoki moga poželenja
suze, zdihavanja, prez broja terplenja,
milost tvoju zadobiti,
stalnost moju svidočiti
prom tebi, vila.

Smilovanje ada pokorno zazivam,
serce moje tvomu navik izručivam,
dok živ budem, tvoj ču biti,
vernost nigdar preminiti,
Bogu prisižem!

Deh, razmisli, duša, kakgodre ni moči
telu bit pres duše nit dnevnu prez noči,
tak prez tebe ni ufanje
žitka moga, neg skončanje
moram podjeti.

Penelope: Vsemoguči Stvoritelju
koji ladaš nebo, zemlju,
pomoč tvoju sad zazivam,
volju moju teb' zručivam.

Ne znam kaj ču učiniti,
sama sobom razlučiti,
roditela ostaviti,
zaručnika obljubiti.

Otac je me jur privolil,
a Ulišeš vrime strošil;
ov je vridan zahvalnosti,
otac pako ljubeznosti.

Z otcem rada bih ostati,

a z Ulišem uživati;
tu me ljubav začariva,
tamo dužnost priveziva.

Milo mi je domovine,
a odurit ni tujine;
misal otca naslidueje,
serce draga pak miluje.

Otca ljubiti jes rojena,
a Ulišu odsujena,
v jednom ljubim vse vridnosti,
v drugom vidim kinč dragosti.

Oh, da b' moči razlučiti,
dušu s telom razdvojiti,
otca z dušom bih ljubila,
draga s telom pak služila.

Oh, roditel poštovani,
oh, Ulišeš izibrani,
s tobom želim vdil živiti,
tebi verna pak umriti.

Ikaruš: Blagoslovna hčerka, vidim tvoju mudrost,
roditela miliš, ljubiš zaručnika,
vridna hvale navik takva sramožljivost,
meni biva radost, a Ulišu dika.

Drugo bit ne more, Penelope slavna,
otca je ostavit, a z Ulišom pojti,
ar te ljubi verno, služi jur oddavna,
ruku njemu podaj, dobro če vam dojti.

Ulišeš: Ni te mudre glave, razumna jezika,
koji ne b' zanimil od čuda tulika
videč tvoje razumnosti,
nezgovorne poniznosti
v telu angejskom.

Hvalim ti ponizno, Ikaruš zibrani,
komu verstna, velim, ovi svit ne hrani,
da se jesi htill dostojat,
tvoj kinč dragi sad darovat
hčerke jedine.

Penelope draga, ruku ti celujem,
dušu, serce, telo navike aldujem,
tebe ljubiti i služiti,
s tobom živiti i umriti
želim pravično.

Penelope: Otca volju je spuniti,
ni smit hčeri sprotiviti;
oh, Ulišeš, dragost moja,
Penelope ta je tvoja.

Va me, prosim, naj dvojiti,
verna vazdar ču ti biti,
nimam v sercu himbenosti,
nego čiste ljubeznosti.

Ikaruš: Penelope slavna, drago odhranjenje,
Ulišeš hrabreni, viteška kolena,
bit će zložnost vaša Ikaru življenje,
na spominak svitu prilika poštena.
Zato z vami ljubleno radujem,
sriču dobru od serca voščujem,
kako sinka drago obimlujem,
tebe, hčerka, njemu izručujem.
Ulišeš: Viva, viva, Penelope draga,
draža si mi vsega svita blaga.
Penelope: Viva, viva, Uliše zibrani,
dika tvoja serce moje hrani.
Ulišeš: Ovo t' veru do groba ponavljam.
Penelope: Moju k tvojoj navike pristavljam.
Ulišeš: Tela moga ti si duša prava.
Penelope: Duše moje ti jedina slava.

[78]

JE AL NE

Ni moč dalje sercu strajat,
tverdokornost tvoju zmagat;
zato prosim, Fili, ojme,
reci jednoč: *je al ne!*
Tuge moje su t' radosti,
vnoge suze nasladnosti;
ni moč zmagat, Fili, ojme,
reci jednoč: *je al ne!*
Z ufanjem me listor hraniš,
a vse jače serce raniš;
zato prosim: *je al ne,*
naj bu konac momu ojme!
Ako morem *je* zaslužiti,
nigdar neču več protužiti;
ako moram *ne* podjeti,
i smert gotov sam prijeti.
Kak god volim zaveršenje,
il skončanje il življenje,
ni moč terpit tužno ojme;
zato reci: *je al ne!*

[79]

ODGOVOR NA JE AL NE

Protuženje tvoga ojme
potribujuč *je al ne*

milo jesam razumila
i odgovor odlučila.
Tvoju žalost ja milujem,
sebi radost ne skratujem;
da te ljubim, velim *je*,
serce ne zna za to *ne!*
Vnoge jesu tve vridnosti,
a priproste moje liposti;
tebe ljubiti želim *je*,
nigdar mislih, veruj, *ne!*
Nimaš zroka izdvojiti
nit zahvalnost tak moliti,
vim te ljubim, velim *je*,
serce ne zna za to *ne!!*
Misal dragu ne razdruži,
ki zna terpit, verno služi,
tebe ljubiti želim *je*,
nigdar mislih, veruj, *ne!*
Dragost tvoju proštujem,
na milošči zahvalujem,
prosim, zabi tužno ojme,
znaj razumit *je* al *ne!*

[80]

DIVOJKE SPISANJE OD GLAVE DO NOG

Gdo ti stvoril tak lipu glavicu
vridnu nosit vdil kronicu?
Moja majka zrok je bila
kad je otca poljubila.
Odkud su ti te očice černe,
svitle, drage i miljene?
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril ta nosac ljubleni,
oh, kak lipi i serčeni?
Moja majka &c.
Odkud tebi ta lišca blažena?
Kot rožica su rumena.
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril vustnicu tak dičnu,
od rubintov bolje vridnu?
Moja majka &c.
Odkud zubi od sniga beliji,
od bisera proštimaniji?
Moja majka &c.
Gdo ti stvoril tu lipu bradicu,
ka te diči kot kraljicu?
Moja majka &c.

A gultajničič tak ljubeznivi?
Ki ga ljubi, vsaka živi.
Moja majka &c.

Gdo ti stvoril te persi belahne?
Kot mramorak su gladahne.
Moja majka &c.

A te skrovne, oh, jabučice,
kot dvi čiste golubice?
Moja majka &c.

Gdo ti stvoril ta život angelski,
vridan ljubiti prijatejski?
Moja majka &c.

A terbušac od vnoge liposti
prez dlačice u glatkosti?
Moja majka &c.

Gdo ti stvoril tu dragu ptičicu,
po imenu lastovicu?
Moja majka &c.

A brižanke jednake višine
gdi su guste germlavine?
Moja majka &c.

Kako je lipo med brigi počivat,
a s ptičicom poigrivat;
blago njemu ki tam dojde,
sram ga budi ak vred projde.

Gdo ti stvoril ta glatka steganca
koja krote friška vranca?
Moja majka &c.

A kolena tak čversta, okrugla,
razbojniku draga prugla?
Moja maj[k]a &c.

Gdo ti stvoril tak ravne nožice?
Da b' postale zaručnice!
Moja majka &c.

Gdo ti stvoril do lakta ramena,
tako bela i čerlena?
Moja majka &c.

A ručice tak lipe, prikladne,
kralja voditi vridno spravne?
Moja majka &c.

Z jednom ričjom, vse tvoje stvorenje
vsaka serca je veselje.
Vsemu majka &c.

Kad je majka tom vsemu zrok bila
tako lipu da t' rodila,
vsaki ada naj zaziva:
viva majka, hčerka viva!

Ki te godre serčeno ne služi,
naj ga barem Bog ne ljubi!

Vsaki ada naj zaziva:
viva majka, hčerka viva!

[81]

HAJDUK TUŽI SVOJU NEVOLJU

Gdi se godre ko zlo zgodi,
na hajduka zrok prihodi;
kaj mi nebog i ne misli,
vse na njega nastor sili.
Oh, nesričan, zač se rodih
kad na svitu ništar dobih?
Nimam blaga radovanje
nit pri drugih proštimanje.
Ako v boju na mejdanu
zatočniku zavdam ranu,
nit mi hvale, nit vridnosti,
drugim dika i radosti.
Z junačkom se rukom hranim,
danas dobim, jutra zbavim;
nigdar novca ne prišparam,
nasladnosti vsake strajam.
Zdrav i frižak jes v životu,
nimam drugu, znam, lipotu;
ako iščem koju ljubuu,
vsaka merzi moju družbu.
Premda živim vdil pošteno,
ni mi dobro odsujeno,
ar se ne znam prilizivat,
druga škodu zaiskivat.
Zato, svita Stvoritelju,
našto tlačim tvoju zemlju,
kad vse moje, oh, življenje
ni neg čemer i terpljenje?
Daj mi ada iskončanje
il pokaži smilovanje,
jer mi tužnu izdvojiti
kad zlo na zlo je siliti.

[82]

SERCA SUŽAJNSTVO DOBROVOJLNO

Ni moč spisat, oh, svitlost sunčenu,
zvizd, miseca lipotu stvorenu:
tako ravno, Fili, tvoju diku
pravo spisat ni moč najt priliku.

Ar Afrika dala t' je razumnost,
Amerika diku i batrivost,
Europa lipost i dostojnost,
Ažija pako vsih kinčev obilnost.
Kad se smiješ, roža rumenjiva;
kad govoriš, biser probeljiva;
iz očiju plamen zažiguje,
a iz nadrah dragost začaruje.
Je angejsko vse tvoje stvorenje,
sercev ladaš konac i življenje;
ki te vidi, mora sud podjeti,
ar se ni moč oblasti oteti.
Ah, spoznajem, serce ni več moje,
jur zavsima je postalo tvoje;
nima v sebi nijedne kriposti,
listor živi na tvojoj milosti.
Sužnju tvomu, prosim, draga Fili,
z ljubeznostjom i koliko smili,
ni mu želja slobodu dobiti,
neg v sužajnstvu pokorno živiti.
Veruj, neče sfalit u vernosti,
jesam poruk njegove stalnosti,
kak ti volja, draga, z njim razluči,
ar od tebe nigdar več ne luči.

[83]

DELI BARE JUNAČKA BATRIVOST

Deli Bara, deh, povij pravo,
tako t' došlo leto zdravo:
Kaj ti biva najpovolnije,
va 'vom svitu ugodnije?
Ništar ni mi na svitu ugodnije,
telu momu povojlnije,
neg durata friška jahat,
po mejdanu z njim obračat.
Deli Bara, deh, povij pravo,
tako t' došlo leto zdravo:
Zač durata, a ne vranca
il zelenka koji tanca?
Vsake škulje je vranac plašljiv,
a zelenko sperdljiv, kašljiv,
durat pako segur biva,
ne uzmakne kad je triba.
Deli Bara &c.,
kad se ufaš konja jahat,
bi li smila pušku spraskat?
Kad nabijam, po dvi balote

mečem v pušku prez strahote,
ak se listor civ ne skrivi,
zgodim v černo, kak je tribi.

Deli Bara &c.,

znaš li kopje prijet v ruku
ter karike zgodit luknu?
Od mladosti sam privučila,
kopje v rukah pronosila,
i najtverđe znam oblomit,
vsred karike vazdar zgodit.

Deli Bara &c.,

znaš li strilom baratati,
luk do vuha natezati?
Zna povidat ta moja desnica,
vsakom luku jes meštrica,
oh, kulike zgodih ptice
ter izmezgih njim glavice.

Deli Bara &c.,

kad bi sama v lozi bila,
bi l' se druga prestrašila?
Ni junaka mat rodila
s čija straha bih obledila,
naj me kuša ki dvojbu ima,
deli Bara straha nima.

Deli Bara &c.,

je l' si kada z junakom borila,
na mejdanu zadobila?
Več neg z jednim se ja povadih,
kot žabicu med noge stavih,
kad se čversti pak namiril,
je nad manom verlo spinil.

Deli Bara, si hvale vridna,
med ženami kot krajl dična,
vsak te ljubi ki te vidi,
deli Bara, Bog te živi.

[84]

PARIDEŠ MUDRO ČINI SPOZNANJE

Anhišeš: Parideš preslavni, vnoga tvoja mudrost,
po vsem svitu znana i gospocka vridnost,
ufam se da neče potamnit pravicu,
hčer zakratit svoju meni zaručnicu.
Leto dan služiti bi mi odlučeno,
obveršivši verno vživat dopuščeno;
termin je izminul, služba iskazana,
veže ljubu dragu na to vera dana.
Hipomene slavna ovo t' je nazoči,

deh, ljublena, prosim, rič moju svidoči,
je l' pregriših kada v dužnoj pokornosti,
al dostojno skazah od serca dragosti?

Hipomene: Oh, Anhišeš, dobro se spominam
vere dane, koju potverđivam;
ne izlažem ništar službi tvojoj,
u vsem znal si vgodit misli mojoj.

Šilvijuš: Parideš prezmožni, tvojoj razumnosti
klajnjam se ponizno proseč, oh, milosti,
da mi ljubu ne zabraniš,
vernu službu ne pošališ,
koju iskazah.

Celo leto verših pokorno dvoreči,
čisto i pravdeno hčer tvoju ljubeči,
na to imam svidočenje,
ovi persten na zlamenje
ljube stalnosti.

Ufam se da neče persten progovorit,
drugom nego meni milošću privolit;
sama povij, duša draga,
je l' milovah telo, blaga
rad tvoje volje.

Hipomene: Vazdar sam te od serca ljubila,
službi tvojoj zahvalnost željila;
kad ti persten, Šilvijuš, darovah,
pravu ljubav onda z njim aldovah.

Težeuš: Parideš slavni, teb' se klanjam,
mudrosti tvojoj prijavljam,
prosim, i mene raštimaš,
pravične zroke ne zatiraj,
koje ti imam svidočiti,
jedinu hčerku dobiti.

Leto dan služih dostojno
divi predragoj povojlno,
serce u rukah noseči,
dragosti zaklad moleči;
nato se ona smiljila,
oh, kušac dragi zdilila.

Deh, more l' biti kaj vridnijega,
zaveza ljube tverđeга
nego serčeno objeti,
kušac podat i prijeti;
nemoj, dušica, tajati,
moje življenje skončati.

Hipomene: Oh, Težeuš, prava radost moja,
Hipomene veruj da je tvoja;
zato serce želječ te ljubiti
htilo s kušcom vernost svidočiti.

Parideš: Hipomene, veruj, s tobom prigođenje
vsakoj mudroj glavi daje promišljenje;

vimdar kak je pravo, hoču znat razlučit,
tebe, drago dite, jednomu prisudit.
Hipomene: Serce moje v oblast tvoju dajem,
zapovidi pokorno podlažem,
znam da jesam va tom zaludila
ter zaveze vsim trim privoljila.
Parideš: Hrabreni Anhišeš, moram valovati
da zrok imaš jaki hčer potribovati;
al kad roditelu ljubav je neznana,
tako nima kripost hčere vera dana.
Šilvijuš ljubleni, perstena zlamenje
ni tak stanovito ljube zadoblenje,
ar se rad prijazni po večkrat dariva,
neg prisežni persten ta sam zaveziva.
Težeuš razumni, ti si znal pogodit,
stanoviti zaklad ljubavi zadobit,
ar kad dobrovojlno neg jednoč kušnjena
je divojka prava, ta je zadobljena.
Ni moč kušac nigdar več nazad uzeti
nit za ljubu drugi poštenu prijeti,
Šilvijuš, Anhišeš, najte zamiriti,
koga je kušnula, toga mora biti.

[85]

FRATRI PUT[N]ICI

Dva fratra su zgudi stala
ter skupa potovala
čez krajnsku deželju;
prišli su v goru stermu
drevovat v jednu kerčmu,
majuč le tu želju.
Tam bila kerčmarica,
jederna ka ena sernica,
bela ino rumena;
al pater takur joj pravi:
"Oh, ljuba, ti me ozdravi,
natur si rojena.
Terbuh mi hudo rošta,
nič mi ne bu zadosta,
kar ruka tva ljubezna;
jest čem ti tringelt dati,
vse grihe odvezati,
le ne budi jezna."
Al pravi kerčmarica:
"Jest sam dobrodelnica
bolnim pomoč dati;
nocuj hčem tiho priti

terbuh vam namastiti,
dobru če vam djati."
Takur se domenili,
jen drugom obljubili
vračstvu ino tringelt;
po noči skup se stali,
bolnoga namazali,
praveči: še jen fert.
Le tur je kozal slišal,
v postelji zubmi škripal
praveč: "Haj ju, haj ju;
serce molčno trepeče,
vračstvu takur topleče
naj tudi meni bu."
Pa se je hitro skočil,
vrata tverdno zatvoril
praveč: "Haj ju, haj ju;
per moji duši, vun ne zideš
dok kuli k men ne prideš,
kar patru le taku."
Ni moglo inač biti,
morala kozlu priti,
tudi ga vračiti;
dostar je poslovala,
vsu noč bolne mazala
za tringelt dobiti.

[86]

OČIJU SERDITIM MOJLBA DA SE UKROTE

Drage oči, prosim, rec'te kaj vam prudi
da nemilost vaša na smert me odsudi;
vim ne prosim vnoge službi zahvalnosti,
jedno neg magnutje prave ljubeznosti.
Dične jeste zvizde. Zač jur tak čemerne
komete postaste, oh, sercu čemerne
da namesto dobra, draga smilovanja
dajete zlamenje tužna izkončanja?
Imate u sebi sunčenu spodobnost,
vse stvorenje živit narojenu kripost;
ni l' dičnije sijuč dat radost, veselje
neg, hudobno merčeč, tugu i terplenje?
Deh, povijte, drage, našto vam škurine,
s koje neg izhode strašne bliskavine?
Je l' želite mene s triskom iskončati,
tužno moje serce v drobni prah zažgati?
Ali, ljubeznive, prosim, kaj vam prudi
da nemilost vaša na smert me odsudi?

Jedno neg magnutje prave ljubeznosti
vernoj službi mojej bit če jur zadosti.

[87]

GOVORIT PREPOVIDA KUPIDO

Rad bih, Fili draga, s tobom progovoril,
serca moga ranu otajnu otvoril,
al Kupido zmožni, ta mi prepovida,
pod zgublenje glave mučat zapovida.
Ah, tiranuš jedni, prepovid nemila,
more l' bit na svitu krivičnija sila
neg da ni slobodno splakat žalostnomu
niti ranu svoju vračit betežnomu?
Al kad meni tužnom je tako odlučeno,
muke ni terplenje stužit dopuščeno,
ada jezik moči ni smit prekeršiti,
neg vi, oči moje, znajte govoriti.

[88]

FILI NEMILNA

Kamo, Fili, je t' mišljenje?
Vim znaš, draga, serca kripost,
da neg tvoja biva vridnost
njemu konac i življenje.
Zač ne morem jur dostati
u vernosti moje službe,
u dragosti tvoje družbe
smert al žitak kad spoznati?
Vekše najt je smilovanje
pri tolvaju, razbojniku,
premda mučit štima diku,
konči jednuč da skončanje.
Ti pak serce vsevdil raniš,
jer ga naprav ne skončuješ
nit zavsima oživuješ,
neg kot tinju vnemar staviš.

[89]

TITULUŠA NIMA, IME VIMDAR IMA

Fili draga, veruj, nezgovornu žalost
Rad tebe začutih, u sercu čemernost,

Ar ni moči telu nikakor terpiti,
Neg i duša mora nevojlnu tužiti.
Kada god pomislim na prošastno vrime,
Onda suze ronim, svoje zabim ime,
Prokleta bi vura ka te odsudila,
Ah, terplenje takvo jadno navalila.
Nimajuč uzroka prom tvojoj vridnosti,
Zbučit je hotila svicke hudobnosti,
Engedujuč rada nazlobu, čemeru,
Ranit serce tvoje, skazat vsu neveru.
Je li to moguče, svita Stvoritelju,
Nepravica takva tlači tvoju zemlju?
Još li češ preterpit čalarnom narodu
Kot lakomu vuku nad ovcami škodu?
Al morebit zato grihe pregledivaš,
Tujinu nazlobit tako prepuščivaš,
Tvojom da pak z močjom pravične desnice
Angela odlučiš požalit krivice?
Raduj, ada, Fili, dojt hoče vrime,
Jedino živuči stresti tužno brime,
Naj bu vse prošastno zasad pozabljeno,
Ar ime, poštenje dično je dobljeno.

[90]

KUPIDO SERCA IZVIŽBA

Rad bih ništo obznaniti,
al se bojim ku neveru;
nego, draga, daj mi veru
da me nečeš ovaditi.
Znaj, Kupido je med vami
ter ga nigdor ne poznaje,
kinče svoje razprodaje
koti kramar med ženami.
Drugo ime na se vazel
boječ svita hudobnosti,
još rad vekše segurnosti
pri lipoti stan je zavjel.
U slobodi tak raduje
poslušajuč zdihavanja,
dragih sercev zazivanja,
vim se nikom ne javluje.
Ni za drugo ta šegavost
da se neče dat spoznati,
neg da želi razabrati
sercev vaših tverdokornost.
Ar su vnoge došle tužbe
da od vaše nemilosti

ni moč ufat ljubeznosti,
ne prudeči mojlbje, službe.
Zato, draga, sad razluči
smilovanje prošnji mojoj,
žal če biti lipost' tvojoj
ak mi serce na te tuži.

[91]

MISAL UKANJUJE

Nigda kad zapazi jarebica plaha
jastreba hudobna oberh glave litat,
ne zna kaj začeti od velika straha,
neg se med travicom šetuje zakrivat.
Ali nut, nesrična, kak se zaman trudi,
želež vujti ptiču, na pogibel ide;
ne videč rizika, u prugla zabludi,
marljivomu lovcu tužna na del pride.
Tako ravno človik štima se zakriti
čalarnoj nesriči, ka ga nastoruje:
gdi najmanje misli sprotivnost dobiti,
tu ga neprijatejl s prevarom skončuje.

[92]

TERPEČE NIŠTAR NI NA S[V]ITU

Oh, nestalnost ova svita!
Kaj su orsagi, kaj kraljestva,
dragi kinči, kaj bogat[stva],
kaj su dike, kaj vridnosti,
kaj veselje, kaj zmožnosti?
Vse je listor tinja cvita,
oh, nestalnost ova svita!
Oh, nestalnost ova svita!
Kaj su lipih oči svitlost,
draga lišca, vust ljubeznost,
kaj dostojno zaljubljenje,
kaj razumno govorenje?
Vse je listor tinja cvita,
oh, nestalnost ova svita!
Oh, nestalnost ova svita!
Kaj su dragi roditelji,
kaj rodbina, prijatelji,
kaj dvorani, vnoge sluge,
štimajuč si verne druge?

Vse je listor tinja cvita,
oh, nestalnost ova svita!

[93]

KLETVA PROT LJUBI KA SFALJIVA

Z dopuščenjem, drage žene, haj fa la larariron fa,
drage žene, z dopuščenjem naj smim protužiti,
nemilnoj ljubi mojoj naplatu vratiti.
Vnogi dan se rad nje trudih, haj &c., u pravoj vernosti,
običuč ona meni od serca dragosti.
Na te riči tverдно ufah, haj &c., zahvalnost dobiti,
nje lipo, drago lišce dostojno užiti.
Bi došlo jednoč vrime, haj &c., na samom zastati
ter ljubav obečanu pravično spoznati.
S čim bolje prosih, molih, haj &c., milošću ljubljenu,
vim drugo ne obderžah neg veru faljenu.
Tak li momu zdihavanju, haj &c., neverna raduješ,
od serca zazivanju čemerno smiluješ?
Al te zato neču kleti, haj &c., prem zrok imijuči,
neg proščenje vazeti, navik t' ostavljuči.
Medtim ču milo prosit, haj &c., od neba pomoči,
da b' ti se prigodilo za spolom tri noči,
kad godre htila budeš, haj &c., u večer zaspati,
ob pervom oka žmanju u postejl posrati.
Kuliko je zvizd na nebu, haj &c., ke ni moč zbrojiti,
tuliko prez počinka znaj percev skrojiti.
Ništar manje neg drobnoga, haj &c., je peska u moru,
tak gusto se zbudila pak stala u zoru.
Kaj god su ciganice, haj &c., lažev osnovale,
tulike da b' te buhe čez noč zbantovale.
Po životu kaj dlak imaš, haj &c., ke t' nisu osidile,
tuliko da b' ti vuši iz glave skipile.
Kuliko ima nitcev, haj &c., tvoja rubačica,
da b' spuzila iz vsake zadružna stinica.
Nesriču ne želim ti, haj &c., ka bi ti škodila,
neg samo prošnja moja da b' se prigodila.
Onak mi serce bude, haj &c., s tebe naplačeno,
himbenoj šegavosti s trijumfom vračeno.
Vam dajem, žene drage, haj &c., pravično suditi,
verh ljube pomajnkanja je l' vridno stužiti!

[94]

DVOJŽLIVOST U LJUBAVI

Oh, razmirje strašno čutim
prik ufanja v telu momu,
rad bih pomoč nevojlnomu,
al si glave zaman trudim.

Jedno lišce prevarljivo,
to mi serce tužno rani,
zavsim zdvojit pako brani
govorenje prijažljivo.

Ne znam komu verovati,
misal kriči: ufaj, ufaj,
serce pako: puščaj, puščaj,
med tim dvojem razabrati.

Oh, razmirje strašno čutim,
neg, Kupido, ti razluči:
puščat, ufat: deh, odluči,
ja prez tebe ne odsudim.

Med žerjavkom pravo bivam
ufajuči i boječi,
pomaganje vdil kričeči,
pomoč vimdar ne dobivam.

Neg mi serce tužno rani
jedno krivo pogledanje,
ljubeznivo nasmijanje
pak z ufanjem drago hrani.

Ne znam kako razlučiti,
misal veli: veruj, veruj,
serce pako: stezuj, stezuj,
med tim dvojem odlučiti.

Neg Kupida ču prositi,
ki me more, zna svitovat,
je l' stezivat, je l' verovat,
če mi hasnit al škoditi.

[95]

KUPIDA SLIPA MALAJU, AL KRIVIČNO

Kriva, nepravdena je misal onoga
ki povida, Fili, Kupida slipoga,
ar je lahko spoznat vse njegve zmožnosti
u očiju tvojih ljublenoj svitlosti.

Dobro zna svidočit tužno serce moje
kaj su svitli traki, oh, vridnosti tvoje,
kada god s pogledom lipo ga miluješ,
tad s čemernom strilom strašno vurazuješ.

Ada prez viđenja Kupido ne biva,
neg, bistro gledeči, serca izranjiva,
najmre oči tvoje ki pravo raštima,
najti če da va njih stolno mesto ima.

[96]

NAŠVE PROCIMBA

Našva draga, našva dična,
oh, prilika vazdar srična,
nimam, veruj, vekšu radost
neg razmišljat tvoju dragost.

Premda sama izgizdivaš,
zlatom, srebrom prosvitivaš,
još ti kinče pridodala
ruka lipa ka t' vezala.

Nisu moje, znam, vridnosti
moč zaslužiti te milosti,
al se sunce s tim poznaje
da jednako svitlost daje.

Zato sebe ne procinjам,
diku tvoju neg zazivljам:
ti me včini vridnom biti
kinča takva pronositi.

Našva draga, našva dična,
oh, prilika vazdar srična,
polag serca se nastani,
z ufanjem ga, prosim, hrani.

[97]

FILENUŠA SMERT OD KLORI NEMILNE

Nu serce, nu misal, kaj prudi življenje
kad drugo ni ufat neg strašno terplenje?
Jedino ufanje človika zderživa,
kak ono prestane, i žitak skončiva.

Vidiš, vernoj službi kakve zahvalnosti
od nemilne Klori imaš ljubeznosti;
s čim več suze točiš, roniš zdihavanja,
s tim su nje tverdnosti vekša radovanja.

Još li ne spoznavaš da ti ni sujeno
na 'vom svitu užiti dobro odlučeno;
nu serce, nu misal, kaj prudi življenje
kad drugo ni ufat neg strašno terplenje?

Ovak je Filenuš sam sobom protužil,
ljubav izdvoječi, na smert se odsudil;
s čemernim handžarom prom sercu vudira:
zbogom ostaj, Klori, sluga tvoj umira.

Tverda Klori nato ravno bi dospila,
tužno javčuč, plačuč, mertvoga ljubila;

al jur več ne prudi serca smilovanje,
okorne tverdnosti kasno umehčanje.

[98]

KLORI ŽALOVANJE

Oh, Filenuš, ja te skončah,
z okornostjom to prepuščah;
ojme, jadona, kaj učinih,
mojlbi tvojoj zač ne smilih?
Zakaj sam se kad rodila,
prez uzroka pogubila
ki me čisto, verno ljubil,
s poniznostjom stalno služil?
Oh, Filenuš, dragost moja,
Klori, veruj, bila je tvoja,
neg od sriče ne b' stvoreno,
skup radovat odsujeno.
Bude duša, oh, nesrična,
tebi truha vikovična,
kriči moji, suz ronjenja,
bilig tvoga preminjenja.
Budu moja zdihavanja,
draga ki[n]ča žalovanja,
a černina, tugi dana,
farba moja izibrana.
Zbogom, zbogom, vse radosti,
več ne želim nasladnosti;
odsad moje bu življenje
kriči, plači i tuženje!

[99]

OPOMINANJE ŽENAM NA MILOST

Sad se vuč'te, lipe žene,
veri sfalit obečanoj,
bud vam pelda tužne mene
vernoj službi nezahvalnoj.
Ar lipota prez milosti
drago serce jaderno truje,
a prez reda okornosti
izdvojeno iskončuje.
Ovo tužna mora[h] spoznat,
al je kasno žalovanje,
jur nesričnoj ni mi ufat
z dragim mojim radovanje.

Nezgovorna žalost biva,
drage žene, bar verujte,
z okornostjom ka zgubiva
ljuba svoga; deh, milujte!
Ni l' vam bolje v ljubeznosti
ki vas služi milovati
neg v prokletej nemilosti,
oh, prez draga tugovati?
Od nature je nam dano
dragih prošnjam sustezivat,
al je sercu vimdar znano
kak nam teško zakrativat.

[100]

KITICI DAROVANOJ HVALA

Blagoslovna budi, ljublena ručica,
odkud sad izajde tak dična kitica;
tebe, drago cvitje, k sercu pritiskujem,
na spominak ruke ponizno celujem.
Roža zlamenuje lišca tvoga lipost,
violica škura černih oči svitlost,
naglic z rumeninom, oh, vustnicev dičnost,
dragoljub s čistočom vsega tela vridnost.
Ne znam, Fili draga, dostojno zgovorit,
zavez moje službe prom daru spodobit;
jezik zanimiva verh takve milosti,
serce moč zgubiva od vnoge radosti.
Misto govorenja bud mi zaprimljeno,
priprost cvit darovat, prosim, dopuščeno;
ovo, Fili draga, ditelinu zručam,
kaj god zlamenuje, navik preporučam.

[101]

ZDAHNUTJE ZADERŽANO

Vi mučeča zazivanja,
zaderžana zdihavanja,
strašni potres nagražate,
ojme sercu pripravljate.
Nakaj tajat moju žalost,
nakaj skrivat jadnu zdvojnost?
Vim je spoznat z mojih oči
da se vnoga suza stoči.
Silu vašu, deh, ganite,
na jezera izajdite;

drugač sercu ni življenje
nit mu ufat kad veselje.

[102]

ZA OSTAJENJE MOJLBA

Zakaj, drago serce, tak naglo šetuješ,
ka si moga serca kinč, žitak, veselje,
z odšastkom tak naglim zakaj me skončuješ?
Vim znaš da prez tebe ni mi ufat življenje.
Stani, sunce drago, il konči segurnost
skora zavernutja naj mi rič obeča;
ar i luč nebeska od mrakov škurinost
zna protirat vreda kad se k nam povrača.
Zato, Klori draga, imaj smilovanje
vreda zopet dojt, radost ponoviti:
ar v tamnosti bude moje prebivanje
dok ne vidim tvoje sunce prosvitati.

[103]

B. D.

*Bar veselo serce tuži
Ar nebeskoj vili služi,
Radi koje ljubeznosti
Biva dično u žalosti.
Angejlskomu, oh, stvorenju
Raduj serce u terplenju,
Akpem milost ni dobiti,
Dostojno je vernom biti.
Rajše nego pomajnkanje
Alduj žitka iskončanje;
Stalnost krunu zadobiva,
Kaplja kamen umehčiva.
Oh, preslavna draga Fili,
Veruj serce da te slidi,
Još u grobu bit će tvoje,
Tako tvoje bilo moje.
Bar mu sriča naj ne rabi,
bator navik z njega zabi,
ranu skrovnu ak protuži,
ar ki terpi, verno služi.*

[104]

BOJEŽLIV U LJUBAVI

Fili draga, ti me pitaš
s koga zroka tak zdihavam,
kaj u sebi razmišljam.
Oh, prevnogo zapovidaš!
Ar boječi ne znam zreči
kaj me boli, zač se tužim;
neg ti, serce, povij prece
je l' me ljubi kojoj služim.
Fili draga, želiš znati
zač tak guste suze ronim,
žalost moju ne zgovorim.
Ne smim, ne znam povidati!
A z mučanjem ter ufanjem
milost vimdar ne dobujem,
neg, služeči i terpeči,
ovak tužno iskončujem.
Da ti povim, potribuješ,
zač zdvojeno tak odlučih,
serce na smert jur odsudih.
Fili, zač se ne smiluješ?
Tverdnost tvoja, žalost moja
zdvojit čini vdil terpeči,
a smilenje bu življenje,
uzrok smerti ne znam zreči.

[105]

SERCE IZ VUZE KUPIDA UTEKLO

Veselje, veselje, lanci su preterti,
davnoga sužanstva lokoti odperti;
Kupido nemilni, na truc ti radujem,
u vuzi nevojlnoj jur več ne tugujem.
Veselje, veselje!
Jur serce ni v uzi, Kupida ne služi,
na truc mu raduje, nit več ne tuguje
u njegvoj zmožnosti, neg puno radosti
sprovaja življenje!
Plamen ki me pervo strašno iskončival,
jad, čemer i nazlob dan i noč strošival,
nimajuč od tebe jedne zahvalnosti,
sad se je preverglo v slobodne radosti.
Veselje, veselje!
Zmožnosti bar svoje, Kupido, ne trudi,
ar serce jur moje odsad več ne ljubi
okorne liposti, himbene dragosti,

neg čisto življenje.

Veselje, veselje, ni več zdihavanje,
jadnoga Kupida pomoč zazivanje;
ptica dovabljena, kad vujde, popiva,
tako prosto serce v slobodi uživa.

Veselje, veselje!

V kerletki ka biva ljublena ptičica,
kad vujde, popiva: tak moja dušica
prez jarma ljubavi, nimajuč zabavi,
sprovaja življenje.

Bar veruj, Kupido, jur ništar ne prudi,
ki jednoč te skušal, drugoč ne zabludi;
obečanju tvomu več ne dajem veru,
jer vsedil izpoznah hudobnu neveru.

Veselje, veselje!

Kupido, proščenje serce ti poruča,
sužanstva terplenje vsim dragim izruča,
na truc ti raduje, v slobodi strošuje
nasladno življenje.

[106]

HOP HAJ DA: KAMO LJUBA, TAMO JA

Dobre volje hod'mo biti,
ljubu dragu pozdraviti;
vsak nas reci: hop haj da,
kamo ljuba, tamo ja!

Ki kaj želi, naj zgovori,
misal skrovnu naj otvori;
vsak nas reci &c.

Ja joj želim verno služiti,
desnu ruku drago ljubiti;
vsak nas reci &c.

Ja pak serce valovati,
milo lišce celovati;
vsak nas reci &c.

Meni bude dost pomoči
jedan pogled dragih oči;
vsak nas reci &c.

Meni pako bu življenje,
oh, na samom govorenje;
vsak nas reci &c.

Htil bih kontent s tim radovat,
vusta k vustam pritiskovat;
vsak nas reci &c.

Blago njemu ki dobiva
v naručaju da počiva;
vsak nas reci &c.

Drago gerlit, v nadra sigat
čini kervcu vred zažigat;
vsak nas reci &c.
Žive klade rasklenjivat
čini život narastivat;
vsak nas reci &c.
Al ujedno vsi želimo
da konfine razdelimo;
vsak nas reci &c.
Sričan junak koji ljubi
ter povojlno dragoj služi,
vsak nas reci &c.
Blago njemu ki dospiva
kad ljubovca pozaspiva;
vsak nas reci &c.
Neka bude bar nebore
ki ju ima ter ne more;
vsak nas reci &c.
Komu ne bu odsujeno
ljubu ljubit dopuščeno,
naj prekine ž njom slamicu
pak oberne vred guzicu.
Hod'mo drugo sad misliti,
pehar vina izroniti,
jeda sriča dobra dojde
il nam ljubav z glave projde.

[107]
MUČEČA LJUBAV

U mučanju tverdnom je zaljubljen živil
milost, najam, dragost prositi želeči
od vile predrage, vim se ni podstupil,
neg z vustmi je mučal sercem govoreči.
Z gustim zdihavanjem plamen svoj skažival
čudeč, razmišlajuč u njem izgoriti,
prem ne prosil milost, milost je ufival,
z mučečim jezikom htil to izprositi.
Štimal je nevojlNIK z mučanjem bit sričan,
al goruči plamen nastal objačati,
da ni mogal dalje prebolit nesričan,
neg kot verna fenikš moral izažgati.
Tako služeč, mučeč, oh, prez smilovanja,
u ljubavi stalan volil preterpiti;
zamiru je štimal pomoč zazivanja,
ne hteč reči: vmiram, moral je umriti.

[108]

KUPIDO NI DRUGO NEG LIPOST

Vnogo let si glavu trudih
i po svitu sim tam bludih,
gdi Kupida bi moč najti,
če li kada med nas zajti.
Njega iščuč, skušah dosti,
oh, terplenja i žalosti!
Kad htih skoro izdvojiti,
je mi misal govoriti:
Kaj je dite tak povojlno
nego telo, oh, dostojno,
ono drago rad liposti,
ovo lipo rad dragosti?
Kaj su strile perenite
neg dve oči ognjenite?
Kaj su prugla prevarljiva
neg vustnica ljubezniva?
Kaj pak lanci tako vridni
nego lasi lipi, dični,
a serdašce u plamenu
slova draga u vrimenu?
Kaj su krila razgernjena
neg zdahnutja zaljublena?
Ona berza u litanju,
ova kasna u zajmanju.
Tada pravo ja razabrah,
istinitu misal spoznah
da Kupido želni biva
kadi lipost procvativa.
Zato znajte, serca draga,
da ni kinča niti blaga
prom liposti spodobiti
kad Kupido tu zna biti.

[109]

NEVERNA AK JE JEDNA, BIT ČE DRUGA VERNA

Oh, sriča nestalna, žalostno sujenje,
zakaj tužnom sercu ponavljaš terplenje?
Ta li je zahvalnost službi obečana,
ta li je nasladnost u ljubavi dana?
Koju čisto ljubih, sad me odurava;
kojoj verno služih, već me ne spoznava;
listor jedan pogled ni moč zadobiti,
kamo dragu slovu ufat razumiti.
Oh, nestalna sriča, na kaj me odsudi,

služba, mojba, kletva ništar več ne prudi;
ču li od neverne vse muke podjeti
ali izdvojeno jadnu smert prijeti?
Ne, ne, serce moje, na to ne pomisli,
druge, prosim, najdi koristnije misli;
ne majnka na svitu lišca ljubezniva,
od nemilne Klori bolje prijazljiva.
Želju tvoju drugoj okreni liposti,
veruj, dobit hočeš povojlne radosti;
ki pod jednom zvizdom sriču pogubiva,
ta pod drugom zopet vekšu zadobiva.
Još i samo sunce takvu peldu daje,
ko na jednom mestu dugo ne ostaje;
tulikaj miseca premimba svidoči
da svitit i merčat jednako ni moči.
Ne, ne, serce moje, nimaj izdvojiti,
češ pri drugih, veruj, milost izmoliti;
ni vse jedna vura, vse jedno stvorenje:
nigdi nezahvalnost, nigdi pak smilenje.